



**ZAVOD ZA PLANIRANJE RAZVOJA  
KANTONA SARAJEVO**

**Izveštaj o poslovanju kantonalnih komunalnih i  
javnih komunalnih preduzeća za 2023. godinu  
u Kantonu Sarajevo**

Sarajevo, maj/svibanj 2024. godine

**ZAVOD ZA PLANIRANJE RAZVOJA KANTONA SARAJEVO**

[www.zavodzpr-sa.ba](http://www.zavodzpr-sa.ba)

Direktor:

Faruk Muharemović, mr.dipl.ing.arh.

Koordinacija i obrada:

SEKTOR ZA PLANIRANJE DRUŠTVENO-EKONOMSKOG RAZVOJA

e-mail: [ecc\\_sektor@zavodzpr-sa.ba](mailto:ecc_sektor@zavodzpr-sa.ba)

Pomoćnik direktora za planiranje društveno ekonomskog razvoja:

Ermina Ćatić, dipl. ecc.

Šef službe za istraživanje i strateško planiranje:

Emina Kašmo, dipl.ecc.

Priprema i obrada:

Nihada Smajić, ekonomski tehničar

## Sadržaj

Uvod .....	5
1. Finansijski rezultati poslovanja .....	6
1.1. Prihodi .....	7
1.2. Rashodi .....	9
1.3. Dobit .....	12
1.4. Gubitak .....	16
2. Cijene komunalnih usluga .....	21
3. Sredstva budžeta.....	25
4. Investicije .....	26
5. Zaposlenost i plaće .....	28
6. Elementi bilansa stanja.....	32
7. Izvedeni pokazatelji poslovanja .....	36
Rezime .....	40
ANEKS – LIČNA KARTA KANTONALNIH I JAVNIH KOMUNALNIH PREDUZEĆA KANTONA SARAJEVO ZA 2023. GODINU .....	42

## Spisak tabela

Tabela 1. Ostvareni finansijski rezultati poslovanja KJKP-a i JKP-a u KM .....	6
Tabela 2. Ostvareni finansijski rezultati poslovanja KJKP-a i JKP-a struktura u % .....	7
Tabela 3. Ukupni prihodi KJKP-a i JKP-a nominalna struktura u KM.....	8
Tabela 4. Ukupni prihodi KJKP-a i JKP-a – struktura u % .....	8
Tabela 5. Ukupni rashodi KJKP-a i JKP-a- nominalna struktura u KM.....	10
Tabela 6. Ukupni rashodi KJKP-a i JKP-a- struktura % .....	11
Tabela 7. Materijalni troškovi i usluge KJKP-a JKP-a-nominalna struktura u KM .....	12
Tabela 8. Sredstva budžeta u ukupnim prihodima KJKP-a i JKP-a .....	25
Tabela 9. Isplata za investicije KJKP-a i JKP-a- u KM .....	26
Tabela 10. Ostvarene investicije po tehničkoj strukturi u 2023. godini .....	27
Tabela 11. Broj zaposlenih i plaće KJKP - a i JKP – a- 2023. i 2022. ....	29
Tabela 12. Kvalifikaciona struktura zaposlenih u KJKP-a i JKP-a na dan 31.12.2023. god.....	30
Tabela 13. Kvalifikaciona struktura zaposlenih u KJKP-a i JKP-a na dan 31.12.2023. god. u % .....	30
Tabela 14. Kvalifikaciona struktura zaposlenih u KJKP-a i JKP-a - unutar stručne sprema u %. .....	31
Tabela 15. Plaće po kvalifikacionoj strukturi zaposlenih – prosječna plaća u 2023. godini .....	31
Tabela 16. Masa plaća–učešće u ukupnim rashodima .....	32
Tabela 17. Ukupna poslovna sredstva komunalnih preduzeća – aktiva u KM.....	32
Tabela 18. KJKP-a i JKP-a na dan 31.12.2022. i 2023. - struktura ukupnih poslovnih sredstava .....	33
Tabela 19. Ukupna poslovna sredstva KJKP-a i JKP-a- indeksi 2023/2022.....	34
Tabela 20. Pasiva javnih komunalnih preduzeća - izvori sredstava u KM.....	35
Tabela 21. Pasiva KJKP-a i JKP-a – struktura u % .....	36
Tabela 22. Izvor sredstava KJKP-a i JKP-a - indeksi 2023/2022.....	36
Tabela 23. Izvedeni pokazatelji poslovanja KJKP-a i JKP-a - na osnovu dobiti i neto dobiti.....	37
Tabela 24. Nivo izvedenih pokazatelja poslovanja preduzeća u odnosu na prosjek KJKP-a i JKP-a.....	37

## Spisak grafova

Graf 1. Struktura prihoda po KJKP-a i JKP-a, u % .....	7
Graf 2. Struktura ukupnih prihoda svih KJKP-a i JKP-a, u % .....	9
Graf 3. Rashodi po KJKP-a i JKP-a struktura u % .....	9
Graf 4. Ukupni rashodi svih KJKP-a i JKP-a, u % .....	10
Graf 5. Dobit i neto dobit u poslovanju po KJKP-a i JKP-a-struktura u % .....	12
Graf 6. Isplata za investicije po izvorima finansiranja svih KJKP-a i JKP – a u % .....	26
Graf 7. Učešće u ukupno isplaćenim investicijama KJKP-a i JKP –a u % .....	27
Graf 8. Ostvarene investicije – struktura u % .....	28
Graf 9. Učešće KJKP-a i JKP u ukupnim ostvarenim investicijama – struktura u % .....	28
Graf 10. Struktura zaposlenih na temelju sati rada – 2023. u %.....	29
Graf 11. Prosječna plaća KJKP-a i JKP-a u odnosu na prosječnu plaću Kantona Sarajevo - 2023. u KM.....	30
Graf 12. Kvalifikaciona struktura zaposlenih na nivou svih KJKP-a i JKP-a na dan 31.12.2023. god u % .....	31
Graf 13. Učešće u ukupnim poslovnim sredstvima KJKP-a i JKP-a na dan 31.12.2023. - građevinski objekti .....	33
Graf 14. Ukupna poslovna sredstva KJKP-a i JKP-a - učešće preduzeća na dan 31.12.2023. i 2022. ....	34
Graf 15. Ukupna pasiva KJKP-a i JKP-a - učešće kapitala na dan 31.12.2023.....	35
Graf 16. Efikasnost poslovanje preduzeća, prosjek KJKP-a i JKP-a =0,95, 2023. ....	38
Graf 17. Rentabilnost poslovanje preduzeća, prosjek KJKP-a i JKP-a =0,02, 2023.....	38
Graf 18. Rentabilnost kapitala preduzeća, prosjek KJKP-a i JKP-a =0,004, 2023.....	38
Graf 19. Marža profita preduzeća, prosjek KJKP-a i JKP-a =0,008, 2023.....	39
Graf 20. Koeficijent obrta sredstava preduzeća, prosjek KJKP-a i JKP-a =2,77, 2023. ....	39

## Uvod

U skladu sa Programom rada Zavoda za planiranje razvoja Kantona Sarajevo za 2023. godinu urađen je Izvještaj o poslovanju kantonalnih javnih komunalnih i javnih komunalnih preduzeća za 2023. godinu u Kantonu Sarajevo.

Cilj Izvještaja je da se osnivač upozna i kontinuirano prati ostvarene rezultate poslovanja kantonalnih javnih komunalnih preduzeća (KJKP): Vodovod i kanalizacija, Sarajevogas, Toplane, Rad, Park, Pokop, Tržnice i pijace i javnih komunalnih preduzeća (JKP) Vodostan Ilijaš, Komunalac Hadžići i Trnovo i preduzima određene mjere<sup>1</sup>.

Osnivač kantonalnih javnih komunalnih preduzeća je Kanton Sarajevo (Skupština Kantona Sarajevo), a javnih komunalnih preduzeća osnivač je općina.

Izvještaj je strukturiran tako da pored uvoda i rezimea, sadrži finansijske rezultate poslovanja, cijene komunalnih usluga, sredstva budžeta, investicije, zaposlenost i plaće, elemente bilansa stanja i izvedene pokazatelje.

U Izvještaju se posebno akcentiraju problemi (rizici) poslovanja, ostvareni gubitak i dobit, uticaj cijena komunalnih usluga na ostvaren finansijski rezultat i prijedlog ekonomskih cijena.

Sastavni dio Izvještaja je Aneks-lična karta komunalnih preduzeća (KJKP-a i JKP-a).

Za pripremu Izvještaja javnih komunalnih preduzeća, sta su trebala dostaviti:

1. Usvojen Izvještaj o poslovanju preduzeća u 2023. godini
2. Bilans uspjeha preduzeća za 1.01- 31.12.2023. godine
3. Bilans stanja preduzeća na dan 31.12.2023. godine
4. Godišnji izvještaj o poslovanju preduzeća uz obrazac (Statistički aneks godišnjeg računovodstvenog izvještaja za 2023. godinu)
5. Godišnji izvještaj o investicijama za 2023. godinu (Obrazac INV – 01)
6. Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih uz godišnji obračun za 2023. godinu
7. Podatke o kvalifikacionoj strukturi zaposlenih (Broj i kvalifikaciona struktura zaposlenih - VSS, VŠS, SSS, VKV, KV i NK)
8. Neto plaća bez naknade i neto plaća sa naknadom (prekovremeni rad, noćni rad, rad subotom i nedeljom, rad za vrijeme prznika itd.) po kvalifikacijama VSS, VŠS, SSS, VKV, KV i NK, kao i komparaciju nivoa plata sa Kolektivnim ugovorom o komunalnim djelatnostima.
9. Strukturu gubitka u apsolutnom i relativnom iznosu
10. Program sanacije gubitka
11. Problemi u poslovanju sa prijedlogom mjera za unapređenje poslovanja
12. Strukturu cijene usluge i prijedlog ekonomske cijene sa strukturom

U cilju potpunijeg sagledavanja poslovanja komunalnih KJKP-a i JKP-a podaci za 2023. godinu komparirani su sa podacima iz 2022. godine.

Izvještaj je urađen na temelju materijala kantonalnih javnih komunalnih preduzeća i javnih komunalnih preduzeća u Kantonu Sarajevo dostavljenih u aprilu 2024. Zavodu za planiranje razvoja Kantona Sarajevo.

---

<sup>1</sup> Poslovanje KJKP Gras je predmet posebne Informacije.

## 1. Finansijski rezultati poslovanja

Kantonalna javna komunalna preduzeća u 2023. godini ostvarila su ukupne prihode od 363.389.346 KM i veći su u odnosu na 2022. godinu za 1,0%. Na dan 31.12.2023. godine ukupni rashodi iznosili su 384.412.034 KM i veći su za 4,2% u odnosu na prethodnu godinu.

Dobit u poslovanju (dobit prije oporezivanja) ostvarila su četiri kantonalna javna komunalna preduzeća i dva preduzeća (JKP-a): Sarajevogas, Toplane, Park i Tržnice i pijace, JKP Vodostan Ilijaš i JKP Trnovo u iznosu od 3.602.536 KM, što je za 50,6% manje u odnosu na ostvarenu dobit u 2022. godini.

Gubitak na kraju 2023. godine ostvarilo je preduzeće KJKP Vodovod i kanalizacija, Rad i Pokop u iznosu od 24.415.518 KM što je veće u odnosu na 2022. godinu za 32,6%, kao i JKP Komunalac Hadžići u iznosu od 209.706 KM. Ukupan gubitak svih KJKP i JKP u posmatranoj godini veći je za 48,9% u odnosu na 2022. godinu.

Tabela 1. Ostvareni finansijski rezultati poslovanja KJKP-a i JKP-a u KM

Red. broj	KJKP i JKP	Godina	Ukupni prihodi	Indeks 2023/2022	Ukupni rashodi	Indeks 2023/2022	Dobit u poslovanju	Indeks 2023/2022	Neto dobit	Indeks 2023/2022	Gubitak	Indeks 2023/2022
1.	Vodovod i kanalizacija	2023.	58.587.228	100,3	80.533.232	107,6					21.946.004	133,4
		2022.	58.419.864		74.872.570						16.452.706	
2.	Sarajevogas	2023.	144.068.754	100,9	143.966.855	100,9	101.899	131,0	101.899	131,0		
		2022.	142.763.314		142.685.506		77.808		77.808			
3.	Toplane	2023.	78.081.715	101,5	76.350.838	104,9	1.730.877	42,3	1.303.937	37,8		
		2022.	76.894.550		72.805.052		4.089.498		3.451.381			
4.	Rad	2023.	45.973.948	104,1	47.595.085	108,4					1.621.137	
		2022.	44.167.562		43.916.251		251.311		18.473			
5.	Park	2023.	12.870.239	98,4	11.556.880	105,4	1.313.359	62,0	1.116.877	53,1		
		2022.	13.084.774		10.966.175		2.118.599		2.102.403			
6.	Pokop	2023.	10.616.280	93,7	11.464.657	105,2					848.377	
		2022.	11.325.589		10.902.416		423.173		390.870			
7.	Tržnice i pijace	2023.	3.413.082	99,1	3.397.378	101,3	15.704	17,4	10.026	152,2		
		2022.	3.443.746		3.353.644		90.102		6.587			
8.	Vodostan	2023.	3.004.980	104,0	2.773.581	98,4	231.399	324,2	206.395	324,6		
		2022.	2.890.088		2.818.723		71.365		63.588			
9.	Komunalac	2023.	5.204.634	93,6	5.414.340	96,0					209.706	260,5
		2022.	5.561.661		5.642.160						80.499	
10.	Trnovo	2023.	1.568.486	130,3	1.359.188	132,0	209.298	120,2	185.886	120,8		
		2022.	1.203.581		1.029.460		174.121		153.930			
Ukupno		2023.	363.389.346	101,0	384.412.034	104,2	3.602.536	49,4	2.925.020	46,7	24.625.224	148,9
		2022.	359.754.729		368.991.957		7.295.977		6.265.040		16.533.205	

Tabela 2. Ostvareni finansijski rezultati poslovanja KJKP-a-i JKP-a struktura u %

R.br.	KJKP i JKP	Godina	Ukupni prihodi	Ukupni rashodi	Dobit u poslovanju	Neto dobit	Gubitak
1.	Vodovod i kanalizacija	2023.	16,1	20,9			89,1
		2022.	16,2	20,3			99,5
2.	Sarajevogas	2023.	39,6	37,5	2,8	3,5	
		2022.	39,7	38,7	1,1	1,2	
3.	Toplane	2023.	21,5	19,9	48,0	44,6	
		2022.	21,4	19,7	56,1	55,1	
4.	Rad	2023.	12,7	12,4			6,6
		2022.	12,3	11,9	3,4	0,3	
5.	Park	2023.	3,5	3,0	36,5	38,2	
		2022.	3,6	3,0	29,0	33,6	
6.	Pokop	2023.	2,9	3,0			3,4
		2022.	3,1	3,0	5,8	6,2	
7.	Tržnice i pijace	2023.	0,9	0,9	0,4	0,3	
		2022.	1,0	0,9	1,2	0,1	
8.	Vodostan	2023.	0,8	0,7	6,4	7,1	
		2022.	0,8	0,8	1,0	1,0	
9.	Komunalac	2023.	1,4	1,4			0,9
		2022.	1,5	1,5			0,5
10.	Trnovo	2023.	0,4	0,4	5,8	6,4	
		2022.	0,3	0,3	2,4	2,5	
Ukupno		2023.	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
		2022.	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

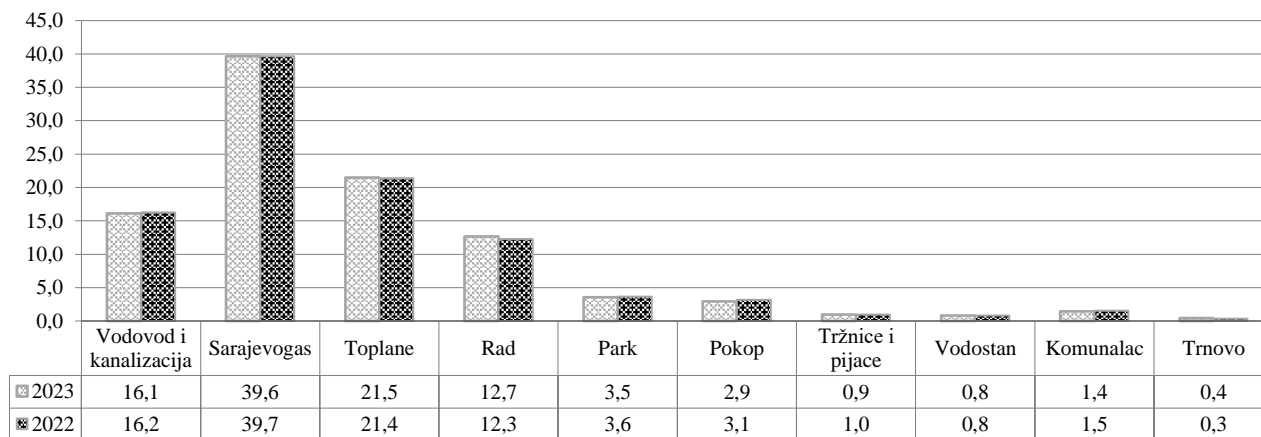
Izvor podataka: Bilans uspjeha

Sarajevogas učestvuje u ukupnim prihodima svih preduzeća sa 39,6%, a u rashodima sa 37,5%. Dobit u poslovanju svih preduzeća najviše generišu Toplane sa 48 % učešća. Najveći gubitak je ostvaren u Vodovodu i kanalizaciji sa 89,1% učešća a Komunalac Hadžići sa 0,9%.

### 1.1. Prihodi

U strukturi ostvarenog ukupnog prihoda u 2023. godini, kantonalna javna komunalna preduzeća: Sarajevogas, Toplane, Vodovod i kanalizacija i Rad ostvarili su 89,9% ukupnih prihoda. Učešće pojedinih KJKP-a i JKP-a u ukupnom prihodu svih ovih preduzeća za 2023. i 2022. godinu dato je na Grafu 1.

Struktura prihoda po KJKP-a-i JKP-a, u %



Graf 1.

Nominalna struktura ukupnih prihoda po preduzećima kao i indeks 2023/2022. daje se u Tabeli 3, a struktura formiranja ukupnih prihoda po preduzećima u % daje se u Tabeli 4.

Tabela 3. Ukupni prihodi KJKP-a i JKP-a nominalna struktura u KM

R. br.	KJKP i JKP	Godina	Prihodi od osnovne aktivnosti	Indeks 2023/2022	Prihodi od finansiranja	Indeks 2023/2022	Ostali prihodi	Indeks 2023/2022	Ukupni prihodi	Indeks 2023/2022
1.	Vodovod i kanalizacija	2023.	53.262.983	100,8	554.427	118,1	4.769.818	92,9	58.587.228	100,3
		2022.	52.816.608		469.406		5.133.850		58.419.864	
2.	Sarajevogas	2023.	141.125.108	99,6	216.504	1830,9	2.727.142	257,9	144.068.754	100,9
		2022.	141.693.992		11.825		1.057.497		142.763.314	
3.	Toplane	2023.	68.474.690	101,7	606.771	325,3	9.000.254	96,0	78.081.715	101,5
		2022.	67.334.343		186.516		9.373.691		76.894.550	
4.	Rad	2023.	33.834.449	107,0	418.991	115,4	11.720.508	96,3	45.973.948	104,1
		2022.	31.630.522		363.190		12.173.850		44.167.562	
5.	Park	2023.	8.703.459	87,2	5.974	269,0	4.160.806	134,1	12.870.239	98,4
		2022.	9.980.639		2.221		3.101.914		13.084.774	
6.	Pokop	2023.	9.085.247	102,5	119	517,4	1.530.914	62,2	10.616.280	93,7
		2022.	8.865.434		23		2.460.132		11.325.589	
7.	Tržnice i pijace	2023.	3.412.051	99,3	1.031	91,0	0	0,0	3.413.082	99,1
		2022.	3.436.026		1.133		6.587		3.443.746	
8.	Vodostan	2023.	2.865.976	100,2			139.004	464,6	3.004.980	104,0
		2022.	2.860.167				29.921		2.890.088	
9.	Komunalac	2023.	4.783.255	86,9	130	25,3	421.249	772,7	5.204.634	93,6
		2022.	5.506.634		513		54.514		5.561.661	
10.	Trnovo	2023.	863.425	142,0	10	66,7	705.051	118,4	1.568.486	130,3
		2022.	608.199		15		595.367		1.203.581	
Ukupno		2023.	326.410.643	100,5	1.803.957	174,3	35.174.746	103,5	363.389.346	101,0
		2022.	324.732.564		1.034.842		33.987.323		359.754.729	

U odnosu na prošlu godinu, ukupni prihodi povećani su za 1,0%, prihodi od osnovne aktivnosti za 0,5%, ostali prihodi za 3,5% dok su prihodi od finansiranja povećani za 74,3%. Povećanje prihoda od osnovne aktivnosti imaju preduzeća: Vodovod i kanalizacija 0,8%, Toplane 1,7%, Rad 7,0%, Pokop 2,5%, JKP Vodostan 0,2% i JKP Trnovo 42,0%. Posmatrajući prihode od finansiranja, do povećanja je došlo u preduzećima: Vodovod i kanalizacija, Sarajevogas, Toplane, Rad, Park, Pokop i JKP Trnovo.

Tabela 4. Ukupni prihodi KJKP-a i JKP-a – struktura u %

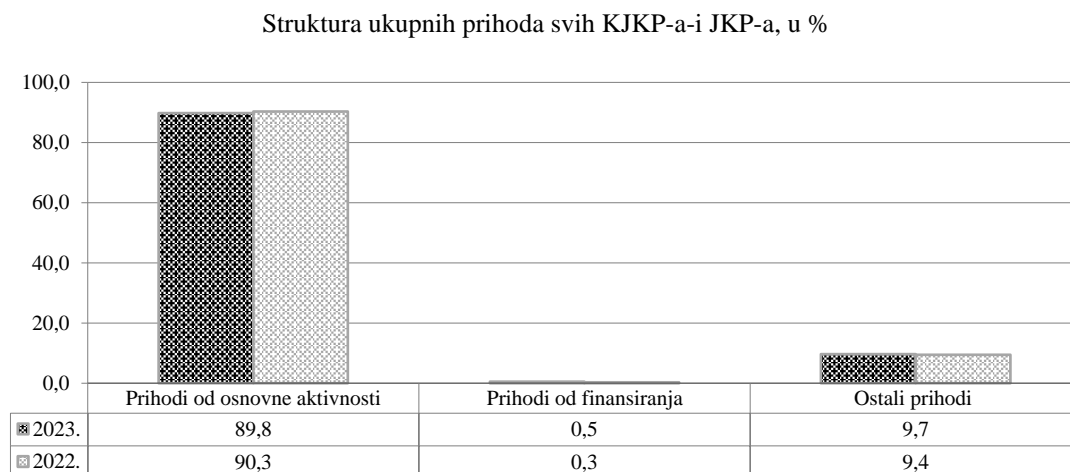
R. br.	KJKP i JKP	Godina	Prihodi od osnovne aktivnosti	Prihodi od finansiranja	Ostali prihodi	Ukupni prihodi
1.	Vodovod i kanalizacija	2023.	90,9	0,9	8,1	100,0
		2022.	90,4	0,8	8,8	100,0
2.	Sarajevogas	2023.	98,0	0,2	1,9	100,0
		2022.	99,3	0,0	0,7	100,0
3.	Toplane	2023.	87,7	0,8	11,5	100,0
		2022.	87,6	0,2	12,2	100,0
4.	Rad	2023.	73,6	0,9	25,5	100,0
		2022.	71,6	0,8	27,6	100,0
5.	Park	2023.	67,6	0,0	32,3	100,0
		2022.	76,3	0,0	23,7	100,0
6.	Pokop	2023.	85,6	0,0	14,4	100,0
		2022.	78,3	0,0	21,7	100,0
7.	Tržnice i pijace	2023.	99,9	0,0	0,1	100,0
		2022.	99,8	0,0	0,2	100,0
8.	Vodostan	2023.	95,4	0,0	4,6	100,0
		2022.	99,0	0,0	1,0	100,0
9.	Komunalac	2023.	91,9	0,0	8,1	100,0
		2022.	99,0	0,0	1,0	100,0
10.	Trnovo	2023.	55,0	0,0	45,0	100,0
		2022.	50,5	0,0	49,5	100,0
Ukupno		2023.	89,8	0,5	9,7	100,0
		2022.	90,3	0,3	9,4	100,0



Posmatrano po preduzećima struktura formiranja prihoda se razlikuje.

Učešće prihoda od osnovne aktivnosti najveće je u KJKP Trznice i pijace 99,9% i KJKP Sarajevogas 98,0%, a najmanje u JKP Trnovo 55,0%. Prihodi od finansiranja u strukturi prihoda su neznatani u svim KJKP-a i JKP-a.

Ukupna struktura prihoda svih KJKP-a i JKP-a za 2022. i 2023. godinu prikazana je na Grafu 2.

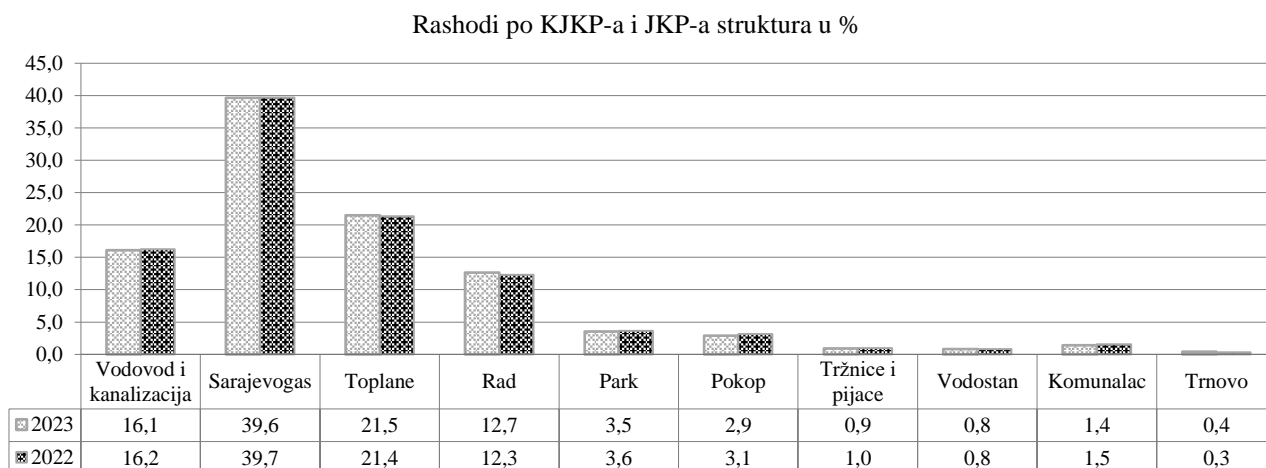


Graf 2.

U strukturi ukupnih prihoda, prihodi od osnovne aktivnosti su smanjeni sa 90,3% u prethodnoj godini na 89,8% učešća u 2023. godini, dok su ostali prihodi povećani sa 9,4% u prethodnoj godini na 9,7%, u posmatranoj godini, a prihodi od finansiranja su povećani sa 0,3% na 0,5% učešća.

## 1.2 Rashodi

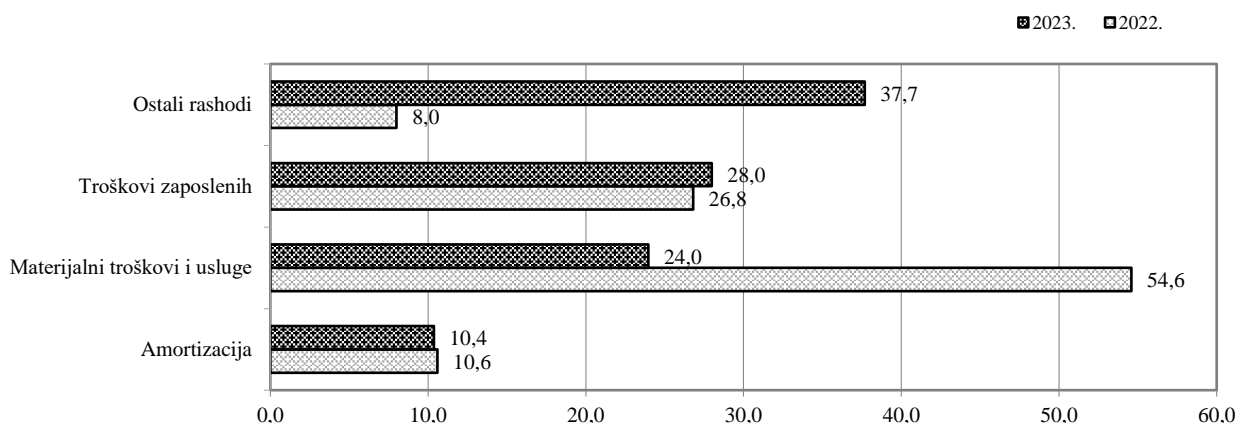
U 2023. godini četiri kantonalna javna komunalna preduzeća: Sarajevogas, Toplane, Vodovod i kanalizacija i Rad ostvarili su 89,9% ukupnih rashoda KJKP-a i JKP-a. (Graf 3.)



Graf 3.

U strukturi formiranja ukupnih rashoda KJKP-a i JKP-a dominantni su ostali rashodi sa učešćem od 37,7% i sa troškovima zaposlenih od 28,0%, te čine 65,7% troškova u ukupnim rashodima. Materijalni troškovi su smanjeni u odnosu na prethodnu godinu na 24,0% učešća u 2023. godini. (Graf 4.)

Ukupni rashodi svih KJKP-a i JKP, u %



Graf 4.

Nominalna struktura ukupnih rashoda KJKP-a i JKP-a u odnosu na prethodnu godinu data je u Tabeli 5., a struktura ukupnih rashoda po KJKP-a i JKP-a u % data je u Tabeli 6.

Tabela 5. Ukupni rashodi KJKP-a i JKP-a- nominalna struktura u KM

R. br.	KJKP i JKP	Godina	Amortizacija	Indeks		Materijalni troškovi i usluge	Indeks		Troškovi zaposlenih	Indeks		Ostali rashodi	Indeks		Ukupni rashodi	Indeks	
				2023	2022		2023	2022		2023	2022		2023	2022			
1.	Vodovod i kanalizacija	2023.	24.930.699	101,8		22.131.606	114,7		27.824.370	105,4		5.646.557	120,2		80.533.232	107,6	
		2022.	24.479.140			19.296.571			26.401.019			4.695.840			74.872.570		
2.	Sarajevogas	2023.	5.514.191	92,5		3.488.215	2,9		12.673.218	100,0		122.291.231	2540,3		143.966.855	100,9	
		2022.	5.959.972			119.243.833			12.667.649			4.814.052			142.685.506		
3.	Toplane	2023.	2.413.953	91,8		51.308.198	101,8		12.062.092	106,6		10.566.595	125,0		76.350.838	104,9	
		2022.	2.630.366			50.406.208			11.313.440			8.455.038			72.805.052		
4.	Rad	2023.	3.065.345	139,9		8.890.991	135,1		32.303.973	118,6		3.334.776	42,2		47.595.085	108,4	
		2022.	2.191.758			6.582.351			27.237.796			7.904.346			43.916.251		
5.	Park	2023.	357.872	103,9		1.587.334	171,9		8.055.907	104,8		1.555.767	77,3		11.556.880	105,4	
		2022.	344.556			923.444			7.686.273			2.011.902			10.966.175		
6.	Pokop	2023.	1.946.117	103,9		1.366.319	115,6		7.165.865	110,1		986.356	73,5		11.464.657	105,2	
		2022.	1.872.600			1.182.130			6.506.179			1.341.507			10.902.416		
7.	Tržnice i pijace	2023.	241.291	111,2		347.605	76,7		2.679.327	104,0		129.155	121,5		3.397.378	101,3	
		2022.	217.009			453.102			2.577.216			106.317			3.353.644		
8.	Vodostan	2023.	694.213	117,5		722.610	75,1		1.287.909	105,0		68.849	171,6		2.773.581	98,4	
		2022.	590.864			961.639			1.226.105			40.115			2.818.723		
9.	Komunalac	2023.	577.098	78,6		1.784.355	84,8		2.895.530	105,9		157.357	223,4		5.414.340	96,0	
		2022.	733.935			2.103.743			2.734.060			70.422			5.642.160		
10.	Trnovo	2023.	85.529	105,7		509.775	189,1		643.479	110,3		120.405	125,8		1.359.188	132,0	
		2022.	80.911			269.533			583.307			95.709			1.029.460		
Ukupno		2023.	39.826.308	101,9		92.137.008	45,7		107.591.670	108,8		144.857.048	490,5		384.412.034	104,2	
		2022.	39.101.111			201.422.554			98.933.044			29.535.248			368.991.957		

Izvor podataka: Statistički aneks godišnjeg izvještaja za 2023. godinu (obrazac – Stat aneks)

U posmatranom periodu uočeno je smanjenje materijalnih troškova i usluga za 54,3% na nivou skoro svih KJKP-a i JKP-a. Do smanjenja materijalnih troškova i usluga došlo je u preduzećima Sarajevogas 97,1%, Tržnice i pijace 23,3%, Vodostan 24,9% i Komunalac 15,2%, dok su ostala preduzeća zabilježila povećanje materijalnih troškova.

Troškovi zaposlenih (plaće i naknade plaća neto, porezi i doprinosi iz plaća i naknada plaća) povećani su na nivou svih kantonalnih i javnih komunalnih preduzeća za 8,8%, troškovi amortizacije 1,9%, a ostali rashodi za oko 5 puta

U strukturi ukupnih rashoda, učešće materijalnih troškova i usluga iznosi 92.137.008 KM, što je 24,0% ukupnog rashoda KJKP-a i JKP-a. Od ovih troškova, na sirovine, energiju i rezervne djelove odnosi se 75.624.726 KM odnosno 82,1%, a na troškove usluga 16.515.732. KM odnosno 17,9%.

Troškovi sirovina, energije i rezervnih djelova manji su za 59,2%, a troškovi usluga su smanjeni za 1,5% u odnosu na prethodnu godinu.

Ukupno učešće troškova zaposlenih u ukupnim rashodima iznosi više od jedne četvrtine (28,0%). Posmatrajući ove troškove pojedinačno po KJKP-a i JKP-a uočava se da najmanje učešće troškova zaposlenih u rashodima imaju KJKP-a Sarajevogas 8,8% i Toplane 15,8%, a najveće učešće imaju: Tržnice i pijace 78,9%, Park 69,7%, Rad 67,9%, itd. (Tabela 6.)

Tabela 6. Ukupni rashodi KJKP-a i JKP-a- struktura %

R. br.	KJKP i JKP	Godina	Amortizacija	Materijalni troškovi i usluge	Troškovi zaposlenih	Ostali rashodi	Ukupni rashodi
1.	Vodovod i kanalizacija	2023.	31,0	27,5	34,6	7,0	100,0
		2022.	32,7	25,8	35,3	6,3	100,0
2.	Sarajevogas	2023.	3,8	2,4	8,8	84,9	100,0
		2022.	4,2	83,6	8,9	3,4	100,0
3.	Toplane	2023.	3,2	67,2	15,8	13,8	100,0
		2022.	3,6	69,2	15,5	11,6	100,0
4.	Rad	2023.	6,4	18,7	67,9	7,0	100,0
		2022.	5,0	15,0	62,0	18,0	100,0
5.	Park	2023.	3,1	13,7	69,7	13,5	100,0
		2022.	3,1	8,4	70,1	18,3	100,0
6.	Pokop	2023.	17,0	11,9	62,5	8,6	100,0
		2022.	17,2	10,8	59,7	12,3	100,0
7.	Tržnice i pijace	2023.	7,1	10,2	78,9	3,8	100,0
		2022.	6,5	13,5	76,8	3,2	100,0
8.	Vodostan	2023.	25,0	26,1	46,4	2,5	100,0
		2022.	21,0	34,1	43,5	1,4	100,0
9.	Komunalac	2023.	10,7	33,0	53,5	2,9	100,0
		2022.	13,0	37,3	48,5	1,2	100,0
10.	Trnovo	2023.	6,3	37,5	47,3	8,9	100,0
		2022.	7,9	26,2	56,7	9,3	100,0
	Ukupno	2023.	10,4	24,0	28,0	37,7	100,0
		2022.	10,6	54,6	26,8	8,0	100,0

Učešće troškova sirovina, energije i rezervnih djelova u ukupnim rashodima KJKP-a i JKP-a, s obzirom na karakter poslovanja najveće je u Toplanama 65,5%. (Kolona 10 .Tabela 7.)

Učešće troškova usluga u ukupnim rashodima KJKP-a i JKP-a, najveće je u KJKP Vodovod i kanalizacija 10,4% (Kolona 11. Tabela 7).

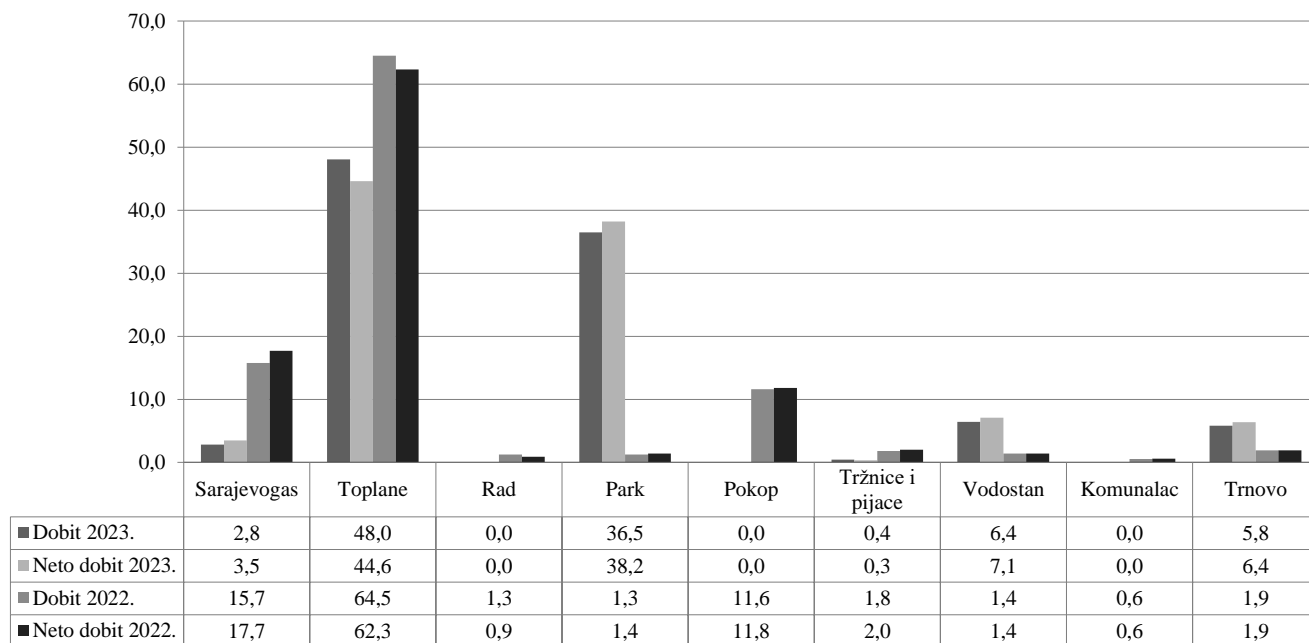
Tabela 7. Materijalni troškovi i usluge KJKP-a JKP-a-nominalna struktura u KM

R.br	KJKP i JKP	Godina	sir. energ. i rez. djelovi	Indeks 2023 2022	Usluge	Indeks 2023 2022	Ukupno	Indeks 2023 2022	Ukupni rashodi	3/9 u %	5/9 u %
1.	Vodovod i kanalizacija	2023.	13.740.666	112,3	8.393.940	118,8	22.134.606	114,7	80.533.232	17,1	10,4
		2022.	12.231.093		7.065.478		19.296.571		74.872.570	16,3	9,4
2.	Sarajevogas	2023.	1.583.178	1,3	1.905.037	156,0	3.488.215	2,9	143.966.855	1,1	1,3
		2022.	118.786.799		1.221.079		120.007.878		142.685.506	83,3	0,9
3.	Toplane	2023.	49.992.661	104,7	1.315.537	49,3	51.308.198	101,8	76.350.838	65,5	1,7
		2022.	47.736.696		2.669.512		50.406.208		72.805.052	65,6	3,7
4.	Rad	2023.	5.654.286	278,8	3.236.705	71,1	8.890.991	135,1	47.595.085	11,9	6,8
		2022.	2.027.779		4.554.572		6.582.351		43.916.251	4,6	10,4
5.	Park	2023.	1.188.327	195,9	399.007	125,9	1.587.334	171,9	11.556.880	10,3	3,5
		2022.	606.515		316.929		923.444		10.966.175	5,5	2,9
6.	Pokop	2023.	988.501	88,1	377.818	629,7	1.366.319	115,6	11.464.657	8,6	3,3
		2022.	1.122.133		59.997		1.182.130		10.902.416	10,3	0,6
7.	Tržnice i pijace	2023.	146.614	137,9	200.991	58,0	347.605	76,7	3.397.378	4,3	5,9
		2022.	106.301		346.801		453.102		3.353.644	3,2	10,3
8.	Vodostan	2023.	528.843	70,6	193.767	85,1	722.610	74,0	2.773.581	19,1	7,0
		2022.	748.930		227.619		976.549		2.818.723	26,6	8,1
9.	Komunalac	2023.	1.346.373	80,2	437.982	192,4	1.784.355	93,6	5.414.340	24,9	8,1
		2022.	1.678.973		227.619		1.906.592		5.642.160	29,8	4,0
10	Trnovo	2023.	454.827	241,4	54.948	67,7	509.775	189,1	1.359.188	33,5	4,0
		2022.	188.374		81.179		269.553		1.029.460	18,3	7,9
Ukupno		2023.	75.624.276	40,8	16.515.732	98,5	92.140.008	45,6	384.412.034	19,7	4,3
		2022.	185.233.593		16.770.785		202.004.378		368.991.957	50,2	4,5

### 1.3. Dobit

U 2023. godini ostvarena je dobit u iznosu od 3.602.536 i manja je za 50,6% u odnosu na 2022. godinu. Neto dobit u 2023. godini ostvarena je u iznosu 2.925.020 KM i manja je za 53,3% u odnosu na 2022. godinu. U 2023. godini, dobit i neto dobit u poslovanju su ostvarila većina preduzeća osim preduzeća Vodovoda i kanalizacije, Rad, Pokop i preduzeća Komunalac (Graf 5).

Dobit i neto dobit u poslovanju po KJKP-a i JKP-a-struktura u %



Graf 5.

**KJKP „Sarajevogas” d.o.o. Sarajevo** u 2023. godini nije poslovalo sa gubitkom tj. ostvarena je dobit u iznosu od 101.899 KM sa uračunatim pozitivnim kursnim razlikama u iznosu od 206.940 KM.

### *Program sanacije gubitka:*

U cilju preventivnih mjera i zaštite od eventualnih gubitaka i identificiranih rizika u 2023. godini je sačinjen:

1. Plan restriktivnih mjera (upravljanja troškovima) u slučaju vanrednog odstupanja isporuke prirodnog gasa u odnosu na Nacrt Plana poslovanja Preduzeća za 2023. godinu, broj: 113/23 iz januara 2023.godine u kojem su prezentirani određeni scenariji vanredne reaalizacije/pada količina isporuke prirodnog gasa usljed klimatskih promjena, tj. povećanje temperature vazduha u sezoni grijanja, kako bi se odrazili na finansijski rezultat, prihode i rashode, te koje restriktivne mjere bi se poduzimale u cilju stabilizacije poslovanja Preduzeća.
2. Izvještaj o realizaciji Plana restriktivnih mjera u slučaju vanrednog odstupanja isporuke prirodnog gasa u odnosu na Nacrt plana za period januar-mart 2023. godine u kojem su razmotreni i analizirani podaci o ostvarenoj nabavci i isporuci prirodnog gasa, te svi prihodi i rashodi sa posebnim akcentom na ključne i dominantne stavke istih u poređenju sa Planom restriktivnih mjera i u odnosu na planske vrijednosti za period januar-mart 2023. godine, Naime, u prvom kvartalu 2023. godine Preduzeće je ostvarilo dobit u od 3,6 miliona KM, koja je manja za iznos od 144 hiljade KM ili 3,88% u odnosu na planirani nivo. Ostvorena razlika po osnovu finansijskog rezultata je neznatno manja u odnosu na planirane scenarije u prvom kvartalu 2023. godine, te nisu bili ispunjeni uslovi za primjenu drastičnijih restriktivnih mjera i aktivnosti u cilju stabilizacije poslovanja Preduzeća. Dakle, Uprava Preduzeća je pravovremeno razmatrala kretanje izabranih, najvažnijih za praćenje parametara i vrijednosti, nivoa i značajnosti odstupanja od planiranih, kako bi se po potrebi, blagovremeno poduzele korektivne mjere i aktivnosti i date veličine slabe na nivo planskih.

### *Problemi u poslovanju sa prijedlogom mjera za unapređenje poslovanja:*

Izvještajnu 2023. godinu obilježila je kompleksnost geopolitičkih događaja (eskalacija sukoba u Bliskom istoku i Ukrajini), koji su imali određene negativne efekte u vidu:

- smanjenja ekonomskog rasta
- globalna nestabilnost i nesigurnost
- fluktuacije u cijenama (nafte i gasa)
- rast inflacije (opšti porast cijena gotovo svih roba, radova i usluga i nesiguran lanac snabdijevanja) su se održavali i na gasnu privredu u zemlji i regionu, a tako i na poslovanje Preduzeća.

### *Izdvojeni problemi u poslovanju:*

1. U 2023. godini nabavna cijena prirodnog gasa je bila varijabilna, kao i prethodnih nekoliko godina. Prvobitno, zabilježene su pozitivne promjene tj. cijena prirodnog gasa u tri prva kvartala se smanjivala, dok je u četvrtom kvartalu 2023. godine se povovo počela povećavati, a što je nastavljeno i u 2024. godini.
2. Nadalje, opšta nesigurnost i ograničenost u subvencioniranju je osnovni razlog za izraženu volatilnost cijene prirodnog gasa.

### *Prijedlog mjera za unapređenje poslovanja:*

1. S obzirom na trendove na tržištu, izazovne okolnosti i cjenovne oscilacije, kao mjere prilagođavanja i odgovora na navedene probleme, aktuelizirane su aktivnosti na iznalaženju mogućnosti povećanja prihoda i smanjenje troškova kroz kandidovane projekte koji imaju za cilj modernizaciju poslovanja, proširenje kapaciteta, uštedu troškova i brojne druge benefite. Posebno se ističe Projekat subvencioniranje gasnih priključaka na postojeću infrastrukturu Sarajevogasa, koji je započeo sa implementacijom najprihvatljivijeg energenta u Kantonu Sarajevo.
2. Također u novembru 2023. godine sačinjena je analiza o mogućnosti minimalne korekcije cijene distribucije gasa i cijene usluga održavanja mjerno regulacionih uređaja kako bi se unaprijedilo i održavalo stabilnim i kontrolabilnim poslovanja Preduzeća. Motiv i pravni osnov jeste da tarife tj. cijene komunalne usluge, treba da pokriju sve troškove tekućeg održavanja i funkcionisanja

komunalnog sistema na koji se odnose, uključujući amortizaciju i nabavku stalnih sredstava davaoca komunalnih usluga za obavljanje komunalnih djelatnosti (član 21. i 37. Zakona), a ista sada nije adekvatna jer se ne može odgovoriti potrebama poslovanja u kontinuirano promjenjivim tržišnim uslovima, zbog:

- stalnog psokupljenja, tj. rasta cijena roba, radova i usluga
- inflacije koja je velikim dijelom uzrok rasta cijena roba, radova i usluga, s posljedica je ratova u zemljama iz kojih dolaze berzanska dobra (nafta, gas, pšenica i sl.) što se neminovno odražava progresini rast i varijabilnost cijena svih dobara na tržištu
- činjenice da je nezamislivo da samoo cijena komunalne usluge, koja je proizvod svega prethodnog ostane nepromijenjena, tim više što se ista mijenja približno deceniju, a što je izuzetno dug period u savremenom turbulentnom poslovnom okruženju i bez gore navedenih uzročnika,

pri čemu je Preduzeće odgovorno i u obavezi da pruža uslugu od javnog interesa koja podrazumijeva zadovoljavanje onih potreba urbanog civilizacijskog društva koje su nezamjenjiv uslov života i rada građana, državnih organa i drugih subjekata na području Kantona i to u zahtjevnom obimu, roku i kvalitetu (član 5. Zakona).

3. Nadalje, na osnovu praćenja navedenih okolnosti i detaljne analize ostvarenih rezultata u periodu januar-septembar 2023. godine, Uprava Preduzeća je pristupila revidiranju i uasaglašavanju važećeg Plana poslovanja, radi njegovog prilagođavanja novim okolnostima i potrebama poslovanja, te sačinjavanju Rebalansa Plana poslovanja za 2023. godinu. Dokle, iznova su preispitani i raspoređeni poslovni prioriteti, akceptirajući sve prepoznate rizike, koji su se periodično odražavali kroz varijabilnost cijenjena robe, radova i usluga na tržištu neophodnih za obavljanje povjerene djelatnosti.

**KJKP „Toplane” d.o.o. Sarajevo** u periodu od 01.01. - 31.12.2023. godine, je ostvarilo neto dobit u iznosu od 1.303.937 KM i manja je u odnosu na 2022. godinu.

Po Izvještaju o poslovanju za 2023. godinu, nepokriveni gubici u poslovanju iskazani su na dan 30.06.2023, godine u iznosu od 84.281.992 KM, a koji je rezultat neprovođenja odluka Skupštine preduzeća. Odluke skupštine nisu uvrštene u Budžet Kantona Sarajevo u prethodnim periodima, niti su uvrštene u Budžetu za 2023. godinu.

Na osnovu Odluke Skupštine Preduzeća broj: 00-01-04/23 od 26.06.2023. godine je izvršen raspored dobiti ostvarene u 2022. godini u iznosu od 3.451.381 KM, na ime pokrića gubitka iz ranijih perioda.

U izvještajnom periodu, Osnivač nije izvršio pokriće gubitaka u poslovanju kako je naloženo Odlukama Skupštine preduzeća broj: 00-01-03/23.

Napomenuto je da je gubitak ranijih perioda u 2023. godini smanjen dodatno i za 981.172 KM.

U periodu od 01.01.2023. godine Preduzeće je ostvarilo neto dobit u iznosu od 1.303.937 KM, iznos ostvarene dobiti je evidentiran na poziciji Neraspoređena dobit izvještajne godine.

**Zbog nerealizovanja Odluke Skupštine preduzeća broj: 00-01-03/23 od 26.06.2023. godine predlaže se Nadzornom odboru da donese Prijedlog odluke o nastavku rada Preduzeća, u skladu sa članom 185. Zakona o privrednim društvima, te istu uputi Skupštini preduzeća radi donošenja Odluke o nastavku rada Preduzeća, s obzirom da ukupni kapital iznosi -60.392.194 KM.**

**JKP „Trnovo“, d.o.o.** je u 2023. godini ostvarilo dobit od 209.298 KM, i veća je u odnosu na prethodnu godinu. Ukupni prihodi ovog preduzeća iznose 1.568.486 KM, a rashodi 1.359.188 KM.

Tokom 2023. godine, iz Budžeta Kantona Sarajevo, kroz redovne tekuće transfere Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša doznačena su sredstva u ukupnom iznosu od 250.000 KM.

**KJKP „Park“ d.o.o Sarajevo** ostvarilo je ukupnu dobit u iznosu od 1.313.359 KM, a ukupna ostvarena neto dobit iznosi 1.116.887 KM.

Preduzeće je u poslovnu sezonu 2023. godine ušlo spremnije, planski i strateški, što je u konačnici rezultiralo izuzetnim rezultatima i izvršenim aktivnostima koje je ovo preduzeće realizovalo u posmatranom periodu. Sama činjenica da je prema Finansijskom izvještaju o poslovanju za 2023. godinu preduzeće „Park“ ostvarilo pozitivan rezultat u ukupnom iznosu od 1.116.877 KM, govori o izvanrednom iskoraku i rezultatu, uzimajući u obzir da je ovo preduzeće u posljednjih više od 10 godina poslovalo sa gubitkom ili se rezultat mjerio u desetinama hiljada KM.

**KJKP „Tržnice i pijace“ d.o.o. Sarajevo** ostvarilo je dobit u 2023. godini u iznosu od 15.704 KM, što je manje u odnosu na prethodnu godinu za 82,6%, kad je dobit iznosila 90.102 KM.

Iz Budžeta Kantona Sarajevo nije bilo doznačenih sredstava u toku 2023. godine.

Na uspješnost poslovanja preduzeća i izvršenje planiranih zadataka u 2023. godini, najveći uticaj imaju pojedini interni faktori: organizacija, struktura i veličina stalnih sredstava, struktura ljudskih resursa, finansijska snaga preduzeća i drugo. Uprava preduzeća je ove rizike blagovremeno i uspješno kontrolisala.

Najznačajniji eksterni rizici kod izvršenja planiranih ciljeva u 2023. godini, na koje Uprava, kao i nadzorni odbori i Skupština preduzeća nisu imali uticaja su:

- Ishod sudskog postupka po tužbama o utvrđivanju prava vlasništva na dionice,
- Neriješena imovina na kojoj Preduzeće obavlja djelatnost,
- Nelegalna konkurencija (“divlja prodaja”),
- Nelojalna konkurencija (privatne tržnice-pijace i tržni centri),
- Rizik masovnijeg odustajanja zakupaca zbog zakonske regulative,
- Ekonomsko-socijalno stanje i kupovna moć građana,
- Odredbe Kolektivnog ugovora,
- Neadekvatan cjenovnik usluga,
- Požar na Poslovnoj jedinici Kvadrant.

Pored eksternih rizika koji su bili prisutni i prethodnih godina u 2023. godini desio se i požar na pijaci Kvadrant.

Obzirom na ostvarene prihode u proteklim godinama, od izuzetnog značaja je i ova poslovna jedinica. Godišnji promet iznosi cca 500.000 KM, te shodno tome, a obzirom da usljed požara preduzeće nije bilo u mogućnosti da obavlja redovan rad 2 mjeseca, rezultiralo je smanjenjem prihoda sa ove poslovne jedinice u iznosu od cca 100.000 KM. Preduzeće je poduzelo sve potrebne radnje koje su bile u mogućnosti da se uspostavi ponovni rad, obzirom na posljedice požara nije realno bilo očekivati da se uspostavi rad u 2023. godini.

**JKP „Vodostan“, d.o.o. Ilijaš** u 2023. godini ostvarilo je dobit od 231.399 KM i veća je u odnosu na prethodnu godinu za oko 3 puta. Neto dobit preduzeća iznosi 206.395 KM.

*Preduzeće se suočava sa nizom regulatornih, pravnih, finansijskih i operativnih rizika kao što su:*

- gubici vode na distributivnoj i razvodnoj mreži, zbog lošeg kvaliteta i starosti vodovodne mreže;
- gubici vode koji se ne fakturišu ( potrošnja preko hidranata, fontana, javnih česmi, izmjerena a ne fakturisana potrošnja vode u zgradama kolektivnog stanovanja...);
- gubici vode na dijelovima mreže koji su u nadležnosti upravitelja (hidrantske mreže stambenih objekata kolektivnog stanovanja, mreže koje prolaze kroz podrumne i zidove objekata kod kojih je vodomjer smješten u podrumskim prostorijama i sl...);
- gubici vode nastali usljed kvarova zbog izvođenja raznih radova u blizini instalacija ;
- gubici vode usljed nepropisnog korištenja vode ( ilegalni priključci, ogranci, česme koje nisu spojene preko vodomjera i sl...);
- ostali gubici.

- samoinicijativna izgradnja i priključenje na Vodovod i kanalizaciju od strane nelegalnih korisnika;
- nepostojanje ili primjena pravnih mehanizama ili odgovornosti za utvrđivanje i kažnjavanje nelegalnih korisnika;
- korištenje dvojnih sistema vodosnabdijevanja (iz javnog i lokalnog vodovoda);
- nedozvoljavanje aktivnosti u zonama sanitarne zaštite;
- priključenje na vodovodni sistem prije adekvatne odvodnje otpadnih voda;
- sporost i neefikasnost u rješavanju predmeta pred Sudovima kod naplate potraživanja za komunalne usluge i dr.

*Radi otklanjanja problema i poboljšanja efikasnosti vodovodnog sistema, potrebno je :*

- nastaviti kontinuirano investiranje u kapitalne projekte vodovodnog sistema ;
- vršiti stalnu kontrolu stanja mreže, identifikaciju i opravke kvarova na istoj radi smanjenja gubitaka vode;
- vršiti ugradnju i zamjenu mjernih uređaja korisnicima;
- kontinuirano voditi aktivnosti na identifikaciji ilegalnih priključaka i nekontrolisane potrošnje;
- poboljšati saradnju sa komunalnom inspekcijom i pronaći način sankcionisanja za prekršioce koji izvedu radnje suprotne postojećim zakonskim propisima;
- povećati saradnju sa predstavnicima mjesnih zajednica na uočavanju i blagovremenom spriječavanju nedozvoljenih radnji od strane pojedinaca.

#### 1.4. Gubitak

Ostvareni gubitak u 2023. godini u svim JKP-a i KJKP-a iznosi 24.625.224 KM i u odnosu na 2022. godinu veći je za 48,9%. Gubitak se odnosi na četiri preduzeća, Vodovod i kanalizacij, Rad, Pokop i Komunalac Hadžići, dok ostala preduzeća nisu poslovala sa gubitkom.

**KJKP „Vodovod i kanalizacija”, d.o.o. Sarajevo** je u 2023. poslovnoj godini iskazalo gubitak u iznosu od 21.946.004 KM. Povećanje gubitka u poslovanju Preduzeća za 33%, odnosno 5.493.298 KM u odnosu na 2022. godinu, je prije svega rezultat povećanja poslovnih rashoda u 2023. godini u odnosu na 2022. godinu za 4.738.575 KM ili 7%. Naime u 2023. godini na povećanje poslovnih rashoda prvenstveno je uticalo povećanje:

- Materijalnih troškova za 12% ili 1.509.573 KM
- Troškova plaća i ostalih ličnih primanja za 5% ili 1.423.351 KM
- Troškova proizvodnih usluga 1% ili 15.280 KM
- Amortizacije 1% ili 317.059 KM
- Nematerijalnih troškova 25% ili 1.313.182 KM

U odnosu na plan gubitak u 2023. godini je veći za 15.973.028 KM ili 73% iz razloga što su planirana sredstva iz Budžeta KS za pokriće gubitka poslovanja u 2023. godini u iznosu od 18.020.456 KM, a nisu doznačena Preduzeću.

Problem i rizici s kojima se suočava preduzeće se prvenstveno ogledaju u tome da se vodovodni i kanalizacioni sistem grada ne obnavlja se potrebnim intenzitetom. Obnavljanje sistema je finansirano uglavnom iz sredstava Budžeta Kantona, ali dijelom i sredstvima Preduzeća, u skladu sa mogućnostima. Kako u cijelom poslijeratnom periodu u strukturi ukupnih prihoda nije bilo moguće finansirati troškove amortizacije, ali ni dio drugih operativnih troškova, to su mogućnosti Preduzeća da ulaže u obnovu sistema bile više nego ograničene. Za rješavanje vodosnabdijevanja u Kantonu Sarajevo neophodno je obezbjediti značajna sredstva. Riječ je od nekoliko desetaka miliona KM da bi se riješilo dugoročno snabdijevanje pitke vode u Kantonu Sarajevo. Protekle godine, iz Budžeta je izdvojeno 2.556.409 KM kako bi se pomoglo KJKP "Vodovod i kanalizacija" d.o.o. da bi bolje obavljao poslove koje mu je povjerio osnivač. Ta sredstva svakako nisu dovoljna i u narednom periodu treba u Budžetu značajno podržati KJKP "Vodovod i kanalizacija" d.o.o. kako bi se dugoročno i kvalitetno izvršilo vodosnabdijevanje stanovništva i privrede higijenski ispravnom vodom, zatim kvalitetno izvršila odvodnja i tretman otpadnih voda.



*Mjere za poboljšanje stanja su sljedeće:*

- realizacija projekata koji će se finansirati iz kredita EBRD-a, planiranom dinamikom,
- smanjenje gubitka na vodovodnoj mreži (NRW projekat)
- povećanje energetske efikasnosti;
- intenziviranom opravkom kvarova kao i boljim upravljanjem sistemom zadržati postigniti nivo urednog vodosnabdijevanja,
- održati hemijsko - bakteriološku ispravnost vode za piće,
- poboljšati uslove vodosnabdijevanja povećanjem njegove funkcionalnosti sanacijom postojeće mreže, opremanjem mjerno-regulacionom opremom, te neophodnim nabavkama zamjenskih pumpnih agregata i druge opreme, kao i sredstava rada,
- upravljati postrojenjem za tretman otpadnih voda (PPOV) Butila u cilju kontinuiranog sekundarnog prečišćavanja urbanih otpadnih voda Grada Sarajeva u skladu sa zakonskom regulativom;
- poduzeti aktivnosti na obezbjeđenju finansijskih sredstava neophodnih za rad PPOV Butila kao i za tretman i zbrinjavanje mulja.
- raditi na poboljšanju uslova odvodnje fekalnih i oborinskih voda zamjenom postojeće kanalizacione mreže, te povećanje njene funkcionalnosti putem razdvajanja mješovitih kanala i izrade separatne kanalizacione mreže,
- dalje unaprijediti sistem kvaliteta prema standardu ISO 9001 i 17025, i 17020.
- obezbjediti funkcionisanje (održavanje i razvoj) informacionog sistema Preduzeća.
- naplaćivati potraživanje za vodu inteziviranjem aktivnosti na isključenju potrošača koji imaju dugovanje za usluge vodosnabdijevanja i odvodnje otpadnih voda.
- isključivati potrošače iz sistema snabdijevanja vodom ukoliko se potrošnja vode ne odvija u skladu sa Uredbom o opštim uslovima za snabdijevanje vodom za piće, obradu i odvođenje otpadnih i atmosferskih voda, ka oi drugim aktima Preduzeća.
- povećanje broja korisnika priključenih na vodovodnu mrežu (smanjenje bezpravnih korisnika)

*Program sanacije gubitka:*

Preduzeće posluje sa gubitkom u cijelom periodu nakon rata. Osnovni razlog je u činjenici da se utvrđenom cijenom vode i odvodnje ne mogu izmiriti opravdani troškovi poslovanja.

Za razliku od drugih komunalnih preduzeća u Kantonu Sarajevo, preduzeće upravlja imovinom velike vrijednosti, te je i iznos obračunate amortizacije veliki. Sve dok se i ovaj rashod u cijelosti ne uključi u cijenu vode i odvodnje, preduzeće će poslovati sa gubitkom (u 2023. godini obračunata amortizacija iznosi 24.930.699 KM, a iskazani gubitak 21.946.004 KM).

Stabilno poslovanje može obezbjediti samo realno utvrđena cijena usluga. Potrebno je da se utvrdi posebna cijena vode i odvodnje za potrošače koji su u stanju socijalne potrebe, a za sve ostale da se primjenjuje ekonomska cijena.

Ukoliko se ne bude primjenjivala ekonomska cijena tada je neophodno primjeniti član 22. Zakona o komunalnoj djelatnosti, kojim je regulisano da će se rad komunalnih preduzeća finansirati i iz Budžeta Kantona Sarajevo.

**JKP „Komunalac“ d.o.o. Hadžići** u toku 2023. godine poslovalo je sa gubitkom u iznosu od 209.706 KM, i veći je u odnosu na 2022. godinu za oko 2,5 puta. Prijedlog uprave preduzeća je da se gubitak knjiži na akumulirani gubitak.

*U cilju unapređenja poslovanja Preduzeća u narednom periodu potrebno je sljedeće:*

- Nastaviti sa aktivnostima i unapređenjem mjera za efikasniju naplatu komunalnih usluga prije pokretanja naplate sudskim putem, čime bi se eliminisali dugotrajni sudski postupci;
- Pojačati mjere prinudne naplate komunalnih usluga iz prethodnih obračunskih perioda;

- Budžetom Kantona Sarajevo i nadležnih ministarstava planirati učešće u kapitalnim projektima uvođenja novih količina vode i sistem vodosnabdijevanja, zbog povećanja potrebe za pitkom vodom i ograničenih kapaciteta postojećih izvorišta i vodnih objekata;
- Budžetom Kantona Sarajevo i nadležnih ministarstava planirati razvojne projekte funkcioniranja kanalizacionog sistema da bi se obezbijedila sigurna odvodnja otpadnih voda i istovremeno omogućila bolja zaštita životne sredine i postojećih vodnih resursa.

Odnosom prihoda i rashoda utvrđeni poslovni rezultat je gubitak u iznosu 209.706 KM dok je u istom periodu 2022. godine rezultat bila dobit u iznosu 43.031 KM. Ostvareni rezultat je direktna posljedica inflatornih kretanja u toku 2023. godinu, što se naročito odnosi na povećanje cijena vodovodnog i građevinskog materijala, zatim goriva, energenata i rezervnih dijelova, a tako i svih usluga posebno za održavanje vozila, opreme i radnih mašina, bankarskih usluga i sl.

**KJKP „Rad“ d.o.o. Sarajevo** je na dan 31.12.2023. godine ostvarilo gubitak od 1.621.137 KM za razliku od prošle godine kada je preduzeće poslovalo pozitivno sa dobitim od 251.311 KM.

Ostvareni gubitak posljedica je povećanja troškova primanja radnika za 5.157.608 KM u 2023. godini, u odnosu na 2022. godinu i to:

- |                         |              |
|-------------------------|--------------|
| – - plate radnika       | 4.533.808 KM |
| – - toplog obroka       | 424.106 KM   |
| – - materijalnih pomoći | 116.186 KM   |
| – - regresa             | 83.508 KM    |

Razlog povećanja ovih troškova je primjena Kolektivnog ugovora zaključenog između Vlade Kantona Sarajevo i Samostalnog sindikata komunalne privrede, a koji je u primjeni od 01.01.2022. godine.

- Neekonomska cijena usluga prikupljanja , odvoza i deponovanja otpadaka , a koja se nije mijenjala od 1995. godine za pravna lica , odnosno 1998. godine za fizička lica. Tokom 2023. godine formirano je Neovisno stručno tijelo Vlade Kantona Sarajevo za utvrđivanje validnosti kalkulacije i prijedloga visine cijene usluga prikupljanja, i odvođenja otpada KJKP“RAD“ d.o.o. Sarajevo , Na osnovu Odluke Uprave Preduzeća broj 3437/ 23 od 13.02.2023. godine, imenovana je Komisija za utvrđivanje validnosti kalkulacije i konačnog prijedloga visine cijene usluga prikupljanja, odvoza i deponovanja otpada. U saradnji sa ekspertnim timom Ekonomskog instituta Sarajevo, urađen je Izračun troškova koštanja usluge prikupljanja, odvoza i deponovanja komunalnog otpada za 2022., 2023. i 2024. godinu. Prijedlog cijena dostavljen je Upravi Preduzeća 13.05.2023. godine. Uprava je isti prosljedila Nadzornom odboru. Nakon razmatranja prijedloga cijena Nadzorni odbor je donio Zaključak br. 02NO-11309/23 od 12.06.2023.god. kojim se prijedlog Cjenovnika vraća na korekciju i dopunu, te je korigovan i ponovo dostavljen Nadzornom odboru i isti je usvojen i dostavljen Ministarstvu komunalne privrede , infrastrukture, prostornog uređenja , građenja i zaštite okoliša. Vlada Kantona Sarajevo imenovala je Neovisno stručno tijelo za utvrđivanje validnosti kalkulacije i prijedloga visine cijene usluga prikupljanja i odvođenja otpada KJKP“RAD“ d.o.o. Sarajevo, koje je u periodu od 15.06.2023. godine do 15.12.2023. godine radilo na utvrđivanju prijedloga cijena po statističkoj klasifikaciji djelatnosti BiH iz 2010 godine. Neovisno stručno tijelo završilo je veliki dio posla koji se odnosi na prijedlog cijene po svrstavanju srodnih šifri djelatnosti po kategorijama / vrsti djelatnosti. S obzirom na obimnost posla, a koji se odnosio na analize cijena prikupljanja , odvoza i zbrinjavanja otpadaka po djelatnostima i koje su vršene na terenu za svaku od devet općina, preostali dio posla planira se završiti tokom 2024. godine, te konačan prijedlog cijena dostaviti Vladi Kantona Sarajevo, koja utvrđuje cijene prikupljanja, odvoza i deponovanja otpadaka za pravna i fizička lica u Kantonu Sarajevo.

- Neekonomska cijena mjesečnog zakupa garažnih parking mjesta, pri čemu su cijene garažnih parking mjesta smanjene sa 60 KM na 50 KM i sa 40 KM na 20 KM (sa PDV-om) od 01.10.2021, a odnose se na otvorene i zatvorene garaže Dobrinja I, IV i V i Saraj polje garaže 1, 2, 3, 4 i 5, pri čemu je tada fakturisani prihod bez PDV-a smanjen za 412.000 KM.
- Veliki broj invalida rada, kojih je na dan 31.12.2023. godine bilo 137, što čini 12,8% ukupnog broja zaposlenih.
- Veliki broj nenaplaćenih potraživanja od kupaca koji na dan 31.12.2023 godine iznose 61.845.777 KM, od čega sumljiva i sporna potraživanja iznose 54.184.202 KM, a potraživanja za 2023. godinu iznose 7.661.575 KM.
- Nemogućnost isključenja neplatiša iz sistema prikupljanja, odvoza i deponovanja otpadaka
- Veliki troškovi postupaka masovnog utuženja i sporost rada sudova u rješavanju istih
- Nezadovoljavajući stepen naplate potraživanja za pokriće poslovnih troškova i ulaganje u kapitalne projekte
- Nekonkurentnost na tržištu za komercijalne proizvode i usluge (proizvodnja asfalta, izgradnja saobraćajnica) zbog kompleksnosti provođenja procedura javnih nabavki
- Stalni rast troškova poslovanja

*Mjere za unapređenje poslovanja odnose se na:*

- Što hitnije utvrditi dinamiku povećanja cijena usluga prikupljanja, odvoza i deponovanja smeća za fizička i pravna lica kako bi se dostigla ekonomska cijena.
- Povećanje količina izdvojenog korisnog otpada, uključujući i nastavak realizacije projekta selektivnog prikupljanja otpada u namjenske posude na širem području Kantona Sarajevo
- Edukacija stanovništva vezano za selektivnog prikupljanja otpada u namjenske posude na širem području Kantona Sarajevo
- Aktivnosti kolektivne javne higijene realizovati u obimu utvrđenom budžetom Kantona Sarajevo, programima koje u saradnji sa općinama i KJKP RAD d.o.o. donosi resorno ministarstvo na godišnjem nivou i Odluci o cijenama (Vlada Kantona Sarajevo, „Sl. novine Kantona Sarajevo“ br: 7/20 od 27.02.2020.godine)
- U skladu sa budžetom Kantona Sarajevo i Odluci o cijenama (Vlada Kantona Sarajevo, „Sl. novine Kantona Sarajevo“ br: 7/20 od 27.02.2020.godine) utvrđen je sa resornim ministarstvom Operativni plan i program održavanja čistoće na području Kantona Sarajevo,
- Pored redovnih aktivnosti koje će se obavljati prema Operativnim planovima za tekuću godinu, obavljat će se i vanredne intervencije u slučaju vremenskih neprilika, čišćenje grada prije i poslije raznih kulturnih, sportskih, zabavnih, vjerskih, reklamnih i drugih javnih skupova.
- Nastaviti sa aktivnostima na iznalaženju načina da Skupština KS i Vlada KS donesu odgovarajuće odluke koje bi omogućile da Direkcija za ceste KS poslove zimskog održavanja saobraćajnica koje su u njenoj upravljačkoj nadležnosti direktno dodjeljuje KJKP RAD d.o.o.
- Nabavku nove mehanizacija za rad zimske službe radi smanjenja prosječne starosti iste,
- Tokom 2023. godine KJKP RAD je sa resornim Ministarstvom potpisao “Sporazum o obavljanju poslova korištenja “mokrog postupka” za obaranje čestica prašine u zraku na javno-prometnim površinama u Kantonu Sarajevo”  
Ppovećan angažman na nabavci i podjeli kanti domaćinstvima sa ciljem jačanja sistema odvojenog prikupljanja otpada
- Povećanje broja reciklažnih dvorišta na području KS, a kojim treba da upravlja KJKP”RAD” d.o.o.
- Povećanje broja korisnika usluga preduzeća kroz sistemski pristup rada terenske službe
- Pojačan angažman na edukaciji radnika po organizacionim jedinicama
- Informisanje javnosti putem novih i inovativnih sistema komunikacije

**KJKP „Pokop“ d.o.o. Sarajevo** je u periodu 01.01. do 31.12.2023. godine je ostvarilo gubitak u iznosu od 848.377 KM, za razliku od prethodnih godina kada je ovo preduzeće poslovalo pozitivno.

*Navedeni razlozi za negativno poslovanje su sljedeći:*

- Smanjeno je finansiranje zajedničke komunalne potrošnje. U odnosu na prvobitno planirana sredstva u iznosu od 3.300.000 KM, odobrena sredstva u iznosu od 2.650.000 KM, uticaj na smanjenje prihoda iznosi 650.000 KM u bruto iznosu, odnosno 555.555 KM, u neto iznosu.
- Izostale kapitalne investicije za otkup zemljišta i infrastrukturno uređenje u svrhu obezbjeđenja dovoljnog broja grobnih mjesta. Izostala su prvobitno planirana sredstva u uiznosu od 700.000 KM, za otkup zemljišta u 1.000.000. KM, za infrastrukturno uređenje novootkupljenog zemljišta. Odobrena su sredstva u iznosu od 950.000 KM, po osnovu ranije implementiranih projekata. Uticaj na prihode odnosi se na izostanak sredstava za otkup zemljišta.
- Usvajanjem Kolektivnog ugovora o pravima i obavezama poslodavca i zaposlenika u oblasti komunalne privrede Kantona Sarajevo, povećane su plaće uposlenima za iznos od 405.357 KM.
- Smanjen je broj ukopa u 2023. godini u odnosu na 2022. godinu.
- Troškovi poslovanja u rastu, a cijene koje određuje Osnivač nisu se mijenjale od 1996. godine.

#### *Program sanacije gubitka*

Gubitak će biti pokriven akumuliranim sredstvima rezervi formiranih iz neraspoređene dobiti iz prethodnih perioda.

#### *Problematika poslovanja*

U izvještajnom periodu realizovana su značajna odstupanja pokazatelja poslovanja u odnosu na planirane veličine, koje su rezultirale značajnim gubitkom, a odnose se na:

- Usvajanje Budžeta KS za 2023. godinu, smanjeno je finansiranje Zajedničke komunalne potrošnje i izostale su komunalne investicije za otkup zemljišta i infrastrukturno uređenje u svrhu obezbjeđenja dovoljnog broja grobnih mjesta.
- Usvajanje Kolektivnog ugovora o pravima i obavezama poslodavca i zaposlenika u oblasti komunalne privrede KS povećane su plaće uposlenima.
- Cijene zajedničke komunalne potrošnje nisu se mijenjale od 1996. godine, što značajno utiče na prihode.
- Nelegalna i nelojalna konkurencija u segmentu prodaje cvijeća i voskarskih proizvoda, a u blizini naših cvjećara.
- Nedostatak sposobne radne snage na terenu, sve manji interes za radna mjesta grobar, uz veliki broj zaposlenika u kategoriji invalida rada.
- Aktivnosti na rješavanju imovinsko-pravnih odnosa za kompletan obuhvat groblja Vlakovo koji ne zavise isključivo od preduzeća.

#### *Prijedlog mjera za unapređenje poslovanja*

- Neophodno je nastaviti kapitalnim projektima koji se prije svega odnose na proširenje groblja Vlakovo za redovan ukop umrlih (otkup zemljišta i njegovo uređenje)
- Putem Resornog ministarstva obezbijediti da Vlada KS usvoji Uredbu o upravljanju i održavanju grobalja i obavljanju pogrebne djelatnosti, jer je trenutno važeća usvojena 1985. godine.
- U cilju održavanja stabilnosti poslovanja potrebno povećati dio cijena koje određuje Osnivač, uzimajući u obzir aktuelne cijene koje određuje Osnivač nisu mijenjane od 1996. godine.
- Osigurati veću finansijsku podršku kroz zajedničku komunalnu potrošnju.
- Zakonski riješiti izazov „profesionalnih žalitelja“ na javne nabavke, što značajno usporava izbor najpovoljnijeg ponuđača . Ovo je posebno izraženo kroz odlaganje projekata kapitalnih investicija, nedostatka roba i slično.
- Analizirati nove načine povećanja prihoda u preduzeću (npr. uspostava klesarije).

- Pripremiti i sprovesti projekat digitalizacije poslovanja preduzeća.
- Uraditi novu reorganizaciju i sistematizaciju radnih mjesta, uz reinžinjerung svih poslovnih procesa, poželjan angažman vanjskog eksperta.

## 2. Cijene komunalnih usluga

Cijene komunalnih usluga utiču na ostvareni finansijski rezultat. Kod kalkulacije cijena uzeti su u obzir troškovi koji utiču na njeno formiranje.

### **KJKP „Toplane“ d.o.o Sarajevo**

U skladu sa promjenama cijena gasa Vlada KS je donijela Odluku o promjenama cijena centralnog grijanja od 01.01.2023. godine i od 01.04.2023. godine. Također je Vlada KS donijela Odluke o umanjnjima računa za oktobar za 23,55% i umanjnja računa za decembar za 10%.

*Cijene gasa u 2023 godini:*

Od 01.01.2023 do 31.03.2023:

Nabavna cijena gasa:	0,990 KM/Sm <sup>3</sup>
Cijena distribucije gasa:	0,080 KM/Sm <sup>3</sup>
Cijena gasa za Toplane:	1,070 KM/Sm <sup>3</sup>

Od 01.04.2023:

Nabavna cijena gasa:	0,866 KM/Sm <sup>3</sup>
Cijena distribucije gasa:	0,080 KM/Sm <sup>3</sup>
Cijena gasa za Toplane:	0,946 KM/Sm <sup>3</sup>

Od 01.07.2023:

Nabavna cijena gasa:	0,797 KM/Sm <sup>3</sup>
Cijena distribucije gasa:	0,080 KM/Sm <sup>3</sup>
Cijena gasa za Toplane:	0,877 KM/Sm <sup>3</sup>

Od 01.10.2023:

Nabavna cijena gasa:	0,837 KM/Sm <sup>3</sup>
Cijena distribucije gasa:	0,080 KM/Sm <sup>3</sup>
Cijena gasa za Toplane:	0,917 KM/Sm <sup>3</sup>

*Napomena; Navedene cijene cu bez PDV-a*

Zbog promjena cijena gasa u 2023. godini mijenjale su se visine tarifnih stavova u dva navrata u 2023. godini.

U januaru 2023. godine Vlada Kantona Sarajevo udvrdila je visinu tarifnih stavova i donijela Odluku broj. 02-04-2100-2/23 kojom su utvrđene cijene grijanja, a koje su se primjenjivale od 01.01.2023. godine do 31.03.2023. godine.

Vlada KS je utvrdila sniženje visinu tarifnih stavova od 01.04.2023. godine za 10% Odlukom br. 02-04-12820-38/23 od 20.04.2023. godine.

Pored toga, Odlukom Vlade Kantona Sarajevo 02-04-49722-29/23 od 23.11. 2023. godine odobreno je umanjnje računa za usluge centralnog grijanja koji su ispostavljeni za mjesec oktobar 2023. godine u iznosu 23,55%.

Također, Odlukom Vlade Kantona Sarajevo 02-04-49722-29/23 od 23.11. 2023. godine umanjen je račun za usluge centralnog grijanja koji su ispostavljeni za mjesec decembar 2023. godine u iznosu 23,55%.

### **KJKP „Sarajevogas“ d.o.o Sarajevo**

Prodajna cijena gasa sastoji se iz nabavne cijene gasa i cijene distribucije gasa.

- Nabavnu cijenu gasa utvrđuje "Energoinvest", a saglasnost na istu daje Vlada FBiH, što se objavljuje u Službenim novinama FBiH.
- Cijenu distribucije gasa utvrđuje Nadzorni odbor KJKP "Sarajevogasa" d.o.o. Sarajevo, a saglasnost na nivo cijene distribucije daje Vlada Kantona Sarajevo, što se objavljuje u Službenim novinama Kantona Sarajevo.

Kada je u pitanju odgovor na prijedlog ekonomske cijene usluge, konstatuje se da postojeća cijena uz ostvareni nivo isporuke prirodnog gasa omogućava pozitivno poslovanje Preduzeća, ne izostavljajući prethodno iznesene probleme, zbog kojih je neophodna korekcija cijene distribucije.

Struktura prodajne cijene gasa po kategorijama kupaca u 2023 godini se u više navrata mijenjala.

### **KJKP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Sarajevo**

Cijena vodnih usluga trebala bi da bude tolika da Preduzeće iz svojih poslovnih prihoda može da podmiruje svoje rashode, ali i da ima dovoljno sredstva za investicije u infrastrukturu da bi se njen kvalitet održao i unaprijedio. Činjenica je da se cijene vodnih usluga proteklih godina nisu mijenjale od 2013. godine. Kroz ekonomske cijene usluga vodosnabdijevanja i odvodnje i tretmana otpadnih voda bi se osiguralo puno pokriće opravdanih troškova, te bi Preduzeće steklo osnovu da stvara dovoljne prihode za efikasno upravljanje sistemom vodosnabdijevanja, odvodnje i tretmana otpadnih voda. Cijene vode i odvodnje, koje je KJKP „Vodovod i kanalizacija“ Sarajevo primjenjivalo i u 2023. godini, su objektivno gledano niske i ne omogućavaju stabilno poslovanje i razvoj, te cijene ustanovljene su 01.12.2013. godine.

Prosječna ostvarena cijena vode i odvodnje u 2023. godini iznosi 1,66 KM/m<sup>3</sup> vode, a izračunata je na osnovu podataka o fakturisanom prihodu od vode i odvodnje i fakturisanim m<sup>3</sup> vode. Važno je istaknuti da u ovoj cijeni koja je u primjeni nisu uključeni svi troškovi u skladu s principom pokrivanja svih troškova, preciznije troškovi amortizacije, prečišćavanja otpadnih voda, PDV na PVN za korištenje voda i PDV na PVN za zaštitu voda, te troškovi otplate kredita EBRD-a. Cijena kojom bi se pokrivali svi opravdani troškovi poslovanja iznosi 2,86 KM/m<sup>3</sup> što je za 72% više od ostvarene cijene. Nedostajući poslovni prihod od prodaje vode i odvodnje, a kojim bi se pokrili poslovni rashodi iznosi 28.990.753 KM. Donošenje odluke o izmjeni cjenovnika usluge vodosnabdijevanja pitkom vodom i odvodnje otpadnih voda je u nadležnosti Vlade Kantona Sarajevo koja bi trebala izvršiti izmjenu važećeg cjenovnika usluga vodosnabdijevanja pitkom vodom, odvodnje i prečišćavanje otpadnih voda, kako bi se omogućilo stabilno poslovanje preduzeća

### **KJKP „Rad“ d.o.o Sarajevo**

Data je strukturu cijena usluga i prijedlog ekonomske cijene sa strukturom.

Elementi koji predstavljaju osnovicu za izradu kalkulacija cijena komunalnih usluga, a isti su u skladu sa Elementima kalkulacije cijena usluga komunalne potrošnje utvrđene od strane komisije Udruženja poslodavaca komunalne privrede Federacije BiH su:

- plaće zaposlenih (najniža plaća, koeficijent složenosti poslova, dodatak na uslove rada, rad na praznik, noćni rad, minuli rad, produženi rad, doprinosi i porezi na plaću u skladu sa postojećim Zakonom),
- ostale naknade ( topli obrok, prevoz na posao i sa posla, regres),
- amortizacija ( u skladu sa zakonskim propisima),
- održavanje sredstava rada ( u skladu sa normativom i iskustvom za svaku vrstu usluge),
- osiguranje ( osiguranje imovine i lica),

- troškovi energenata ( cijene sredstava rada i mehanizacije, utrošak goriva i maziva koji se određuje kataloškim – tehničkim normativima),
- ostali troškovi ( sirovina, materijala, hemikalija, HTZ opreme, telefona, struje, grijanja, reklame, propagande, sitnih usluga, kancelarijskog materijala, administracije, troškovi utuženja za sporna potraživanja, troškovi zakupa i sl.),
- obaveze ( cijene komunalnih usluga mogu se korigovati po osnovu otplate dugoročnih kredita za izgradnju i rekonstrukciju. Ova vrsta troška u jediničnoj cijeni može se posebno evidentirati ili primijeniti faktor na bruto platu).

#### *Usluge prikupljanja, odvoza i deponovanja otpadaka*

- Na snazi je neekonomska cijena usluga prikupljanja , odvoza i deponovanja otpadaka , a koja se nije mijenjala od 1995. godine za pravna lica , odnosno 1998. godine za fizička lica.

Tokom 2023. godine formirano je Neovisno stručno tijelo Vlade Kantona Sarajevo za utvrđivanje validnosti kalkulacije i prijedloga visine cijene usluga prikupljanja, i odvođenja otpada KJKP“RAD“ d.o.o. Sarajevo ,

Na osnovu Odluke Uprave Preduzeća broj 3437/ 23 od 13.02.2023. godine, imenovana je Komisija za utvrđivanje validnosti kalkulacije i konačnog prijedloga visine cijene usluga prikupljanja, odvoza i deponovanja otpada. U saradnji sa ekspertnim timom Ekonomskog instituta Sarajevo, urađen je Izračun troškova koštanja usluge prikupljanja, odvoza i deponovanja komunalnog otpada za 2022., 2023. i 2024. godinu. Prijedlog cijena dostavljen je Upravi Preduzeća 13.05.2023. godine. Uprava je isti prosljedila Nadzornom odboru. Nakon razmatranja prijedloga cijena Nadzorni odbor je donio Zaključak br. 02NO-11309/23 od 12.06.2023.god. kojim se prijedlog Cjenovnika vraća na korekciju i dopunu, te je korigovan i ponovo dostavljen Nadzornom odboru i isti je usvojen i dostavljen Ministarstvu komunalne privrede , infrastrukture, prostornog uređenja , građenja i zaštite okoliša.

Vlade Kantona Sarajevo imenovala je Neovisno stručno tijelo za utvrđivanje validnosti kalkulacije i prijedloga visine cijene usluga prikupljanja i odvođenja otpada KJKP“RAD“ d.o.o. Sarajevo, koje je u periodu od 15.06.2023. godine do 15.12.2023. godine radilo na utvrđivanju prijedloga cijena po statističkoj klasifikaciji djelatnosti BiH iz 2010 godine.

Neovisno stručno tijelo završilo je veliki dio posla koji se odnosi na prijedlog cijene po svrstavanju srodnih šifri djelatnosti po kategorijama / vrsti djelatnosti. S obzirom na obimnost posla, a koji se odnosio na analize cijena prikupljanja , odvoza i zbrinjavanja otpadaka po djelatnostima i koje su vršene na terenu za svaku od devet općina, preostali dio posla planira se završiti tokom 2024. godine, te konačan prijedlog cijena dostaviti Vladi Kantona Sarajevo, koja utvrđuje cijene prikupljanja, odvoza i deponovanja otpadaka za pravna i fizička lica u Kantonu Sarajevo.

#### **JKP „Vodostan“ d.o.o. Ilijaš**

Fakturisanje komunalnih usluga proizvodnje i distribucije vode i odvođenja otpadnih voda JKP „Vodostan“ d.o.o Ilijaš, vrši se u skladu sa Odlukom o davanju saglasnosti upravnim odborima na utvđene cijene usluga i proizvodnje i distribucije vode i odvodnje otpadnih voda, koja je objavljena u Sl. Novinama Kantona Sarajevo br. 12/97, te Odlukom o davanju sglasnosti na odluku o utvrđivanju cijena za održavanje potrošačkog mjesta objavljena u Sl. Novinama Kantona Sarajevo br. 18/15 od 14 maja 2015. godine, do 01. septembra 2023. godine.

Od 01. septembra 2023. godine fakturisanje komunalnih usluga vrši se na osnovu Odluke o utvrđivanju cijena usluge vodosnabdijevanja pitkom vodom i odvodnjom otpadnih voda br.1314/23 od 14.07.2023.godine koju je donijela Skupština JKP „Vodostan“ d.o.o. Ilijaš. Odlukom o davanju saglasnosti na Odluku o utvrđivanju cijena usluge vodosnabdijevanja pitkom vodom i odvodnjom otpadnih voda br. 01/1-02-1853-7/23 od 27.07.2023. godine, donijelo je Općinsko vijeće na svojoj 29. sjednici održanoj 27.07.2023.godine. Ista je objavljena u Sl. Novinama Kantona Sarajevo br. 34/23 od 10.08.2023. godine.

## **JKP „Komunalac“ d.o.o Hadžići**

Od 01.04.2015. godine na snazi je bio jedan cjenovnik usluga vodosnabdijevanja i odvodnje otpadnih voda usvojen od strane Općinskog vijeća Hadžići. Krajem 2023. godine, upućen je prijedlog Općinskom vijeću Hadžići za korekciju cijena. Usvojeno je povećanje cijena od 35% 28.12.2023. godine, a u primjeni je od 01.01.2024. godine.

## **KJKP „Tržnice i pijace“ d.o.o Sarajevo**

Preduzeće radi po „Cjenovniku usluga“, br. 262-4-4/24.godine, usvojenom 30.01.2024. godine kao i „Pravila o uslovima prodaje i načina formiranja cijena usluga“, br. 262-3-1/24 od 30.01.2024. godine.

Uprava preduzeća planira u 2024. godini da uradi analizu i elaborate a kojima bi utvrdili potrebu za povećanjem cijena usluga koje nudi ovo preduzeće obzirom da od 2023. godine nije vršeno povećanje cijena usluga, pogotovo uzimajući u obzir povećanje svih energenata koje koristi ovo preduzeće, kao i povećanje plaća radnika preduzeća uslovljeno potpisima kolektivnih ugovora u posljednje 3 godine, a prilikom kojih preduzeće na osnovu plaća tereti dodatno.

Evidentno je da će u narednom periodu morati doći do povećanja cijena zakupa iako se većinom radi o zakupcima koji pripadaju socijalnim kategorijama (RVI, demobilisani borci i sl.) kojima će to biti udar na finansijsko poslovanje. Ovim kategorijama bi Vlada KS trebala obezbijediti poticaje koji bi im pomogli barem u dijelu plaćanja doprnosa i poreza.

## **KJKP „Park“ d.o.o Sarajevo**

Na osnovu važećeg Pravilnika o uslovima i načinu formiranja cijena proizvoda, robe i usluga u KJKP „Park“ d.o.o.Sarajevo, sačinjen je obiman Cjenovnik roba i usluga za 2023.godinu.

Na osnovu Člana 2. Pravilnika o uslovima i načinu formiranje cijena proizvoda, roba i usluga vršeno je slobodno, prema uslovima tržišta ne narušavajući propise o slobodnoj konkurenciji na način da: ograničava i kontroliše proizvodnju i tržište, odgovara podjelu tržišta ili izvora snabdijevanja, pod istim uslovima, a po različitim cijenama prodaju istu vrstu proizvoda, odnosno pružaju istu vrstu usluga po različitim cijenama.

Na osnovu Člana 3. Pravilnika o uslovima i načinu formiranja cijena proizvoda, roba i usluga koje su predmet prodaje formiraju se na način i po postupku utvrđenim Pravilnikom.

U cjenovniku je primijenjena stopa za obračun PDV-a od 17% prema Članu 23. Zakona o porezu na dodanu vrijednost („Sl. glasnik BiH“ broj 9/05, 35/05 i 100/08). Cijene u Cjenovniku su iskazane u KM(konvertibilnim markama) bez PDV-a i KM sa PDV-om, kako se vrši i plaćanje.

Promjena cijene prodaje će se vršiti ukoliko to bude diktiralo stanje ponude i potražnje tržišta ili promjena propisa koji regulišu ovu oblast u skladu sa važećim pravilnikom.

## **KJKP „Pokop“ d.o.o. Sarajevo**

Segment usluga individualne komunalne potrošnje (preuzimanje preminulih osoba, zbrinjavanje u mrtvačnici/prosekturi, opremanje i sahranjivanje), realizuje se po cijenama koje je Osnivač utvrdio 1995. godine. U skladu sa tržišnim promjenama rasta cijena materijalnih troškova, kao i troškova rada, utvrđeni su prijedlozi korekcije cijena iz 1995. godine, koji su upućeni Osnivaču na davanje saglasnosti. Najznačajniji efekti korekcije cijena izraženi su na uslugama koje su neizostavne u obavljanju sahrane/dženaze.

Prijedlog korekcije cijena osnovnih usluga individualne komunalne potrošnje iz djelatnosti KJKP „Pokop“ d.o.o. Sarajevo, sa pojedinačnim kalkulacijama za svaku vrstu usluge, uputili smo Osnivaču , aktom broj: 01-45-308/24 od 08.02.2024. godine, na zahtjev Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture,prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša.

Kantonu Sarajevo, po predmetnom zahtjevu dostavljena je dopuna dokumentacije sa .Planom poslovanja za 2024. godinu i Bilansom stanja kao i Bilansom uspjeha za prethodne tri godine.



U pogledu cijena usluga zajedničke komunalne potrošnje, inicijativa za korekciju cijena će se podnijeti u narednom periodu.

### 3. Sredstva budžeta

Ukupno doznačena sredstva Budžeta KS KJKP-a i JKP-a u toku 2023. godine iznosila su 27.818.874 KM i manja su za 23,9% u odnosu na 2022. godinu.

Pregled doznačenih sredstava i odnos sredstava Budžeta KS i ukupnih prihoda KJKP i JKP - a po javnim komunalnim preduzećima daje se u Tabeli 8. Sredstava budžeta u 2023. godini povećana su kod skoro svih KJKP-a i JKP-a, osim kod dva preduzeća gdje su sredstva Budžeta smanjena, a to su: KJKP Sarajevogas, i KJKP Park, dok KJKP Tržnice i pijace nisu imali doznačenih sredstava Budžeta u 2023. godini.

Tabela 8. Sredstva budžeta u ukupnim prihodima KJKP-a i JKP-a

R. br.	KJKP i JKP	Ukupni prihodi u KM		Sredstva budžeta u KM		Indeks 2023	Odnos sredstava Budžeta KS i ukupnih prihoda KJKP i JKP- a	
		2022.	2023.	2022.	2023.	2022	2022.	2023.
1.	Vodovod i kanalizacija	58.419.864	58.587.228	2.924.010	3.256.490	111,4	5,0	5,6
2.	Sarajevogas	142.763.314	144.068.754	11.866.189	1.284.148	10,8	8,3	0,9
3.	Toplane	76.894.550	78.081.715	2.048.711	2.398.761	117,1	2,7	3,1
4.	Rad	44.167.562	45.973.948	7.283.517	7.885.000	108,3	16,5	17,2
5.	Park	13.084.774	12.870.239	9.001.946	8.460.247	94,0	68,8	65,7
6.	Pokop	11.325.589	10.616.280	2.499.896	3.600.000	144,0	22,1	33,9
7.	Tržnice i pijace	3.443.746	3.413.082	100.000	0		2,9	0,0
8.	Vodostan	2.890.088	3.004.980	257.697	269.228	104,5	8,9	9,0
9.	Komunalac	5.561.661	5.204.634	364.991	415.000	113,7	6,6	8,0
10.	Trnovo	1.203.581	1.568.486	200.000	250.000	125,0	16,6	15,9
	UKUPNO	359.754.729	363.389.346	36.546.957	27.818.874	76,1	10,2	7,7

Najviše doznačenih sredstava iz budžeta ima KJKP Park od 8.460.247 KM, i pored toga što su manja u odnosu na prethodnu godinu za 6%, a najveće povećanje u odnosu na prethodnu godinu je kod KJKP Pokop 44,0%.

#### 4. Investicije

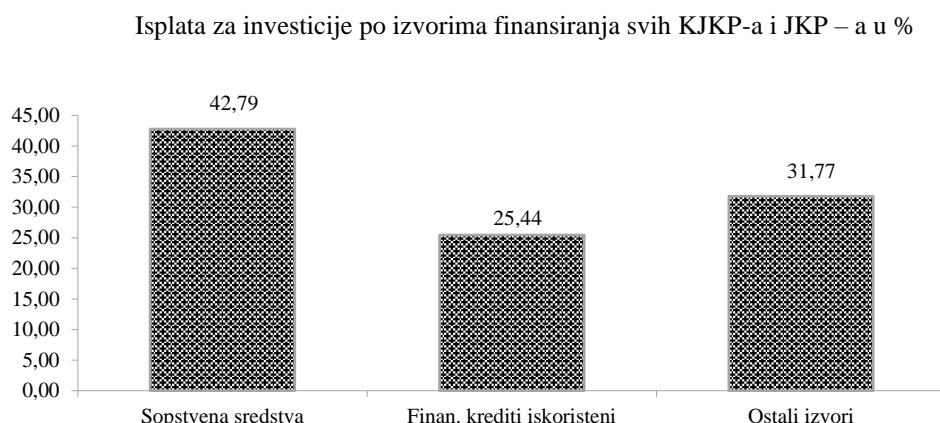
Isplate za investicije u 2023. godini su iznosile 17.983.828 KM i manji su za 19% u odnosu na 2022. godinu. Pregled isplata za investicije u KJKP-a i JKP-a i izvorima finansiranja u 2023. godini dat je u Tabeli 9.

Tabela 9. Isplata za investicije KJKP-a i JKP-a- u KM

R. br.	KJKP i JKP	Godina	Sopstvena sredstva	Indeks <u>2023</u> / <u>2022</u>	Udružena sredstva	Indeks <u>2023</u> / <u>2022</u>	Kredit	Indeks <u>2023</u> / <u>2022</u>	Ostali izvori	Indeks <u>2023</u> / <u>2022</u>	Ukupno	Indeks <u>2023</u> / <u>2022</u>
	Vodovod i kanalizacija	2023.	1.603.937	126,1			4.574.961	41,5	1.011.484		7.190.382	58,5
		2022.	1.271.765				11.012.239				12.284.004	
	Sarajevogas	2023.	1.563.575	84,6					208.749	87,0	1.772.324	84,9
		2022.	1.848.030						240.000		2.088.030	
	Toplane	2023.	2.038.706	110,8					561.710		2.600.416	141,4
		2022.	1.839.240								1.839.240	
	Rad	2023.	832.105	95,9					1.763.313	98,3	2.595.418	97,5
		2022.	867.462						1.794.651		2.662.113	
5.	Park	2023.	149.576	175,9					513.977	823,0	663.553	449,9
		2022.	85.038						62.450		147.488	
6.	Pokop	2023.	644.632	384,0					1.450.000	118,6	2.094.632	150,7
		2022.	167.876						1.222.398		1.390.274	
7.	Tržnice i pijace	2023.	165.668	616,3							165.668	83,4
		2022.	26.881						171.797		198.678	
8.	Vodostan	2023.	296.343	342,9					204.414	41,3	500.757	86,1
		2022.	86.411						495.186		581.597	
9.	Komunalac	2023.	394.937	47,9							394.937	47,9
		2022.	824.629								824.629	
0.	Trnovo	2023.	5.741	2,9							5.741	2,9
		2022.	197.428								197.428	
	UKUPNO	2023.	7.695.220	106,7			4.574.961		5.713.647	143,3	17.983.828	81,0
		2022.	7.214.760						3.986.482		22.213.481	

Izvor podataka: Godišnji izvještaj o investicijama za 2023. godinu (obrazac – INV-01)

Učešće pojedinih izvora (vlastita sredstva, krediti i ostala sredstva) u ukupnim isplatama za investicije dato je na Grafu 6.

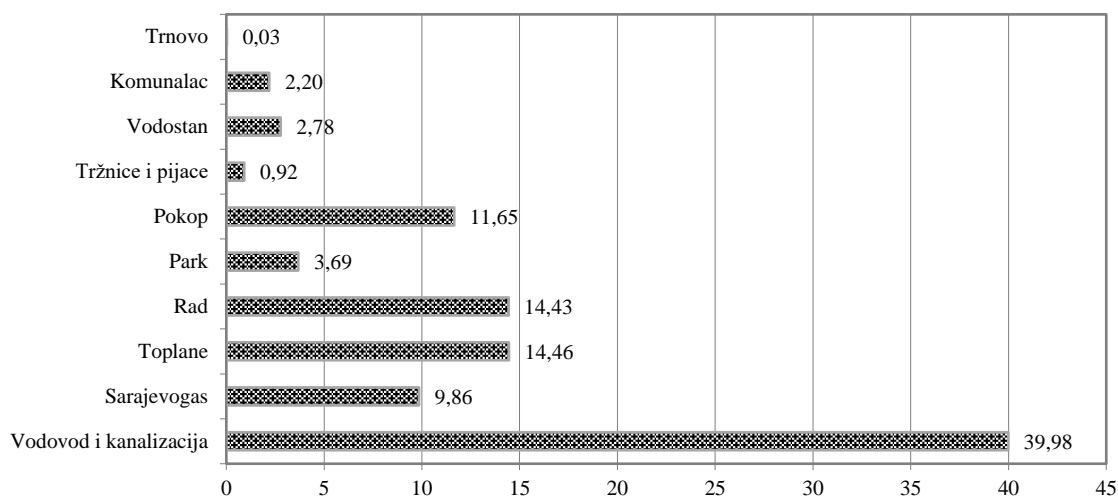


Graf 6.

Učešće u ukupnim isplatama za investicije imaju ostali izvori sa 31,77% i sopstvena sredstva (amortizacija i sredstva za proširenje materijalne osnove rada) sa 42,79%, a finansijski krediti i udružena sredstva 25,44%.

Učešće javnih komunalnih preduzeća u ukupnim isplata za investicije svih KJKP-a i JKP-a dato je na Grafu 7. U ukupnim isplata za investicije u KJKP Vodovod i kanalizacija učestvuje 39,98%.

Učešće u ukupno isplaćenim investicijama KJKP-a i JKP –a u %

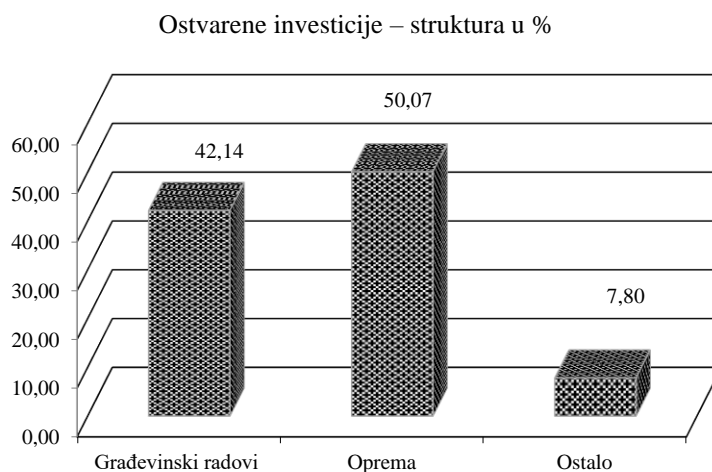


Graf 7.

U 2023. godini ukupno ostvarene investicije iznose 17.983.828 KM i manji su za 19,0% u odnosu na 2022. U Tabeli 10. daje se pregled ostvarenih investicija po tehničkoj strukturi KJKP-a i JKP-a u 2023., a ukupna struktura ostvarenih investicija data je na Grafu 8.

Tabela 10. Ostvarene investicije po tehničkoj strukturi u 2023. godini

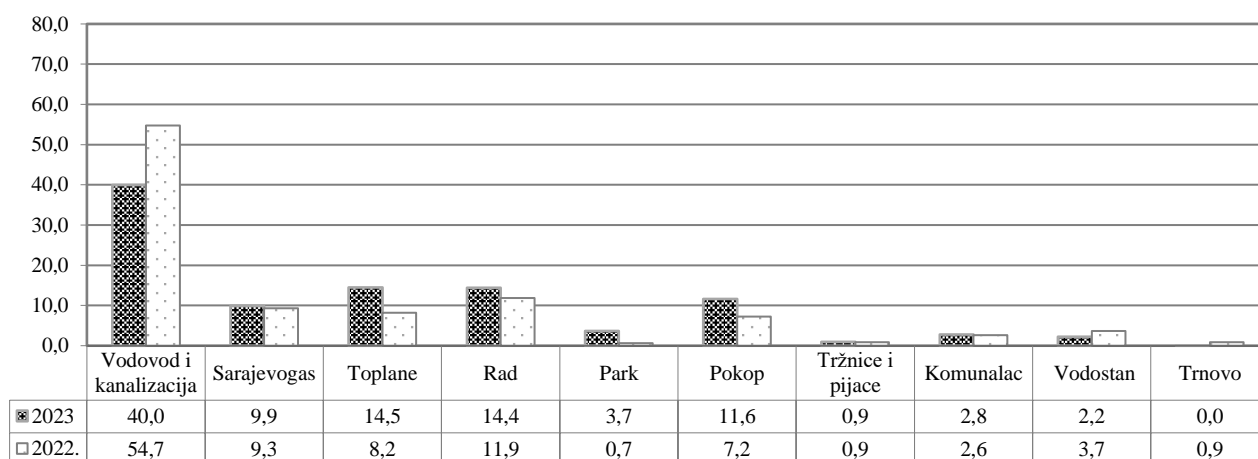
R. br.	KJKP i JKP	Godina	Građevinski objekti	Indeks 2023 / 2022	Oprema	Indeks 2023 / 2022	Ostalo	Indeks 2023 / 2022	Ukupne investicije	Indeks 2023 / 2022
1.	Vodovod i kanalizacija	2023.	5.067.753	192,4	2.015.058	22,1	107.571	19,7	7.190.382	58,5
		2022.	2.634.028		9.103.428		546.548		12.284.004	
2.	Sarajevogas	2023.	88.035	167,0	846.611	63,5	837.678	119,3	1.772.324	84,9
		2022.	52.704		1.333.192		702.134		2.088.030	
3.	Toplane	2023.	246.437		2.223.147	124,2	130.832	263,8	2.600.416	141,4
		2022.			1.789.652		49.588		1.839.240	
4.	Rad	2023.	161.060	25,3	2.412.358	119,8	22.000	179,6	2.595.418	97,5
		2022.	636.209		2.013.654		12.250		2.662.113	
5.	Park	2023.	500.400		152.633	108,7	10.520	148,2	663.553	449,9
		2022.			140.388		7.100		147.488	
6.	Pokop	2023.	1.114.403	83,7	752.957	1.270,4	227.272		2.094.632	129,5
		2022.	1.331.007		59.267				1.617.546	
7.	Trznice i pijace	2023.	40.879	44,0	70.289	67,5	54.500	3.520,7	165.668	83,4
		2022.	93.011		104.119		1.548		198.678	
8.	Vodostan	2023.	284.129	57,4	210.370	243,5	6.258		500.757	86,1
		2022.	495.186		86.411				581.597	
9.	Komunalac	2023.	74.702	24,9	318.735	60,9	1.500	179,6	394.937	47,9
		2022.	300.002		523.792		835		824.629	
10	Trnovo	2023.			1.641	2,3	4.100	3,2	5.741	2,9
		2022.			70.408		127.020		197.428	
	Ukupno	2023.	7.577.798	136,7	9.003.799	59,1	1.402.231	96,9	17.983.828	80,1
		2022.	5.542.147		15.224.311		1.447.023		22.440.753	



Graf 8.

Od ukupno ostvarenih investicija na građevinske radove odnosi se 42,14%, na opremu 50,07% i ostalo 7,80%. Učešće KJKP-a i JKP-a u ukupno ostvarenim investicijama dato je na Grafu 9.

Učešće KJKP-a i JKP u ukupnim ostvarenim investicijama – struktura u %



Graf 9.

U ukupno ostvarenim investicijama u javnim KJKP-a Vodovod i kanalizacija ima najznačajnije učešće od 40,0%. U odnosu na prethodnu godinu ostvarene investicije su manje skoro kod svih preduzeća, osim kod KJKP Toplane, Park i Pokop. Pored toga što su najveće ostvarene investicije bile u preduzeću Vodovod i kanalizacija ipak su bile manje u odnosu na prethodnu godinu.

## 5. Zaposlenost i plaće

U periodu januar-decembar 2023. godine u komunalnim preduzećima (KJKP-a i JKP-a) bilo je zaposleno 3.179 radnika na temelju sati rada. U odnosu na 2022. godinu ukupan broj zaposlenih je smanjen za 125 uposlenika. Ukupni iznos za neto plaće (neto plaća i neto naknade plaća) iznosio je 52.063.295 KM i veći je za 2,8% u odnosu na prethodnu godinu (Tabela 11).

Tabela 11. Broj zaposlenih i plaće KJKP - a i JKP – a- 2023. i 2022.

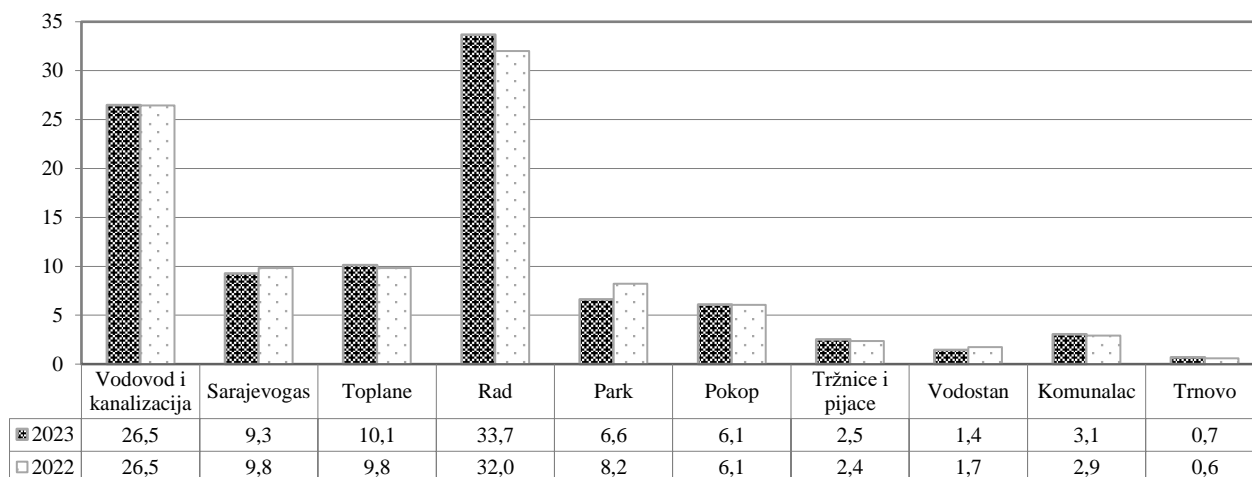
R.br	KJKP i JKP	Neto plaće i naknade u KM		Indeks 2023	Broj zaposlenih na temelju sati rada		Indeks 2023	Prosječna mjesečna plaća u KM		Indeks 2023
		2023.	2022.	2022	2023.	2022.	2022	2023.	2022.	2022
1.	Vodovod i kanalizacija	12.680.520	15.196.766	83,4	842	874	96,3	1.255	1.449	86,6
2.	Sarajevogas	6.184.986	6.174.965	100,2	295	324	91,0	1.747	1.588	110,0
3.	Toplane	6.556.221	6.184.496	106,0	322	325	99,1	1.697	1.586	107,0
4.	Rad	15.548.660	12.930.121	120,3	1.071	1.058	101,2	1.210	1.018	118,8
5.	Park	3.846.659	3.612.292	106,5	210	272	77,2	1.526	1.107	137,9
6.	Pokop	3.562.117	3.201.546	111,3	194	200	97,0	1.530	1.334	114,7
7.	Tržnice i pijace	1.295.602	1.264.665	102,4	80	78	102,6	1.350	1.351	99,9
8.	Vodostan	691.442	548.903	126,0	46	57	80,7	1.253	802	156,1
9.	Komunalac	1.407.369	1.295.280	108,7	97	96	101,0	1.209	1.124	107,5
10.	Trnovo	289.719	252.959	114,5	22	20	110,0	1.097	1.054	104,1
	Ukupno	52.063.295	50.661.993	102,8	3.179	3.304	96,2	1.365	1.278	106,8

Prosječna mjesečna neto plaća za 2023. godinu na bazi neto plaća i neto naknada plaća i prosječnog broja zaposlenih, na temelju sati rada u javnim komunalnim preduzećima iznosi 1.365 KM i povećana je u odnosu na prethodnu godinu za 6,8%. Najveća prosječna plaća isplaćena je u KJKP-u Sarajevogas od 1.747 KM i veća je u odnosu na prethodnu godinu za 10,0% i čak 28,0% je iznad prosjeka KJKP-a i JKP-a.

Najniža plaća, na bazi sati rada, je u JKP-u Trnovoi iznosi 1.097 KM a veća je za 4,1% u odnosu na prethodnu godinu, a niža je za 19,7% u odnosu na prosjek komunalnih preduzeća (KJKP-a i JKP-a). U odnosu na prethodnu godinu prosječne plaće skoro u svim KJKP-ima i JKP-a su povećane osim kod preduzeća Vodovod i kanalizacija i Tržnice i pijace.

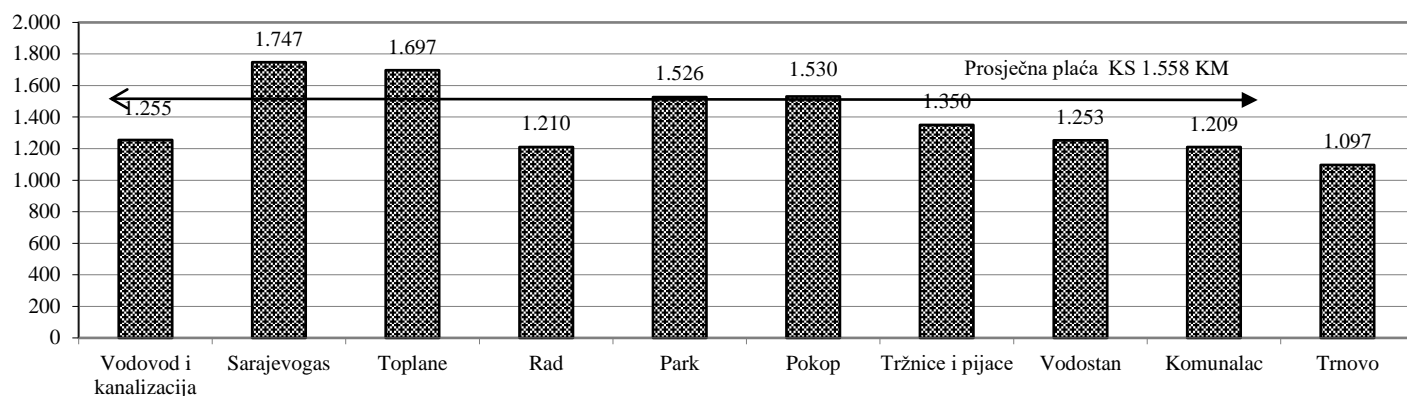
Učešće zaposlenih po preduzećima u ukupnom broju zaposlenih na osnovu sati rada dato je na Grafu 10.

Struktura zaposlenih na temelju sati rada – 2023. u %



Graf 10.

Prosječna plaća KJKP-a i JKP-a u odnosu na prosječnu plaću Kantona Sarajevo - 2023. u KM



Graf 11.

Prosječna plaća KJKP-a i JKP-a koja iznosi 1.365 KM je manja za 12,4% od prosječne plaće u Kantonu Sarajevo koja iznosi 1.558 KM. Dva KJKP-a (Sarajevogas za 12,1%, Toplane za 8,9%) imaju veće prosječne plaće od prosječne u Kantonu Sarajevo. Nižu prosječnu plaću imaju ostala KJKP-a (Rad za 22,3%, Vodovod i kanalizacija 19%, Tržnice i pijace 13,4%, Park za 2,0%, Pokop za 1,8%, i tri JKP-a, Trnovo za 29,6%, Komunalac za 22,4% i Vodostan za 19,6%).

Tabela 12. Kvalifikaciona struktura zaposlenih u KJKP-a i JKP-a na dan 31.12.2023. god.

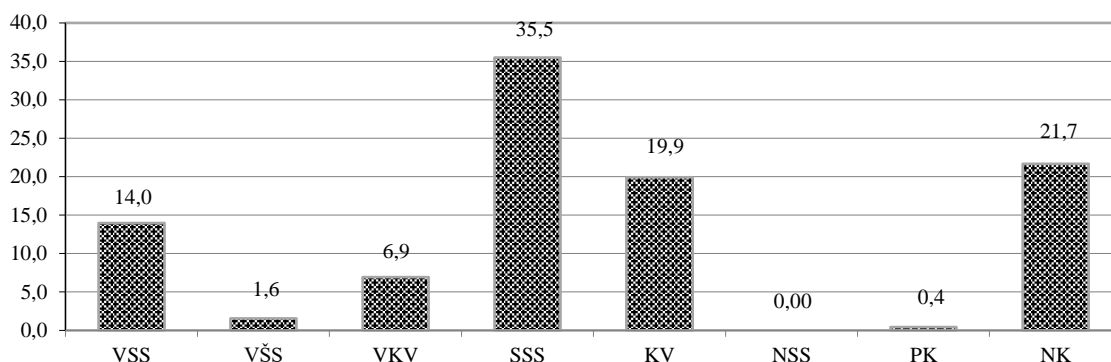
R. br.	KJKP i JKP	VSS	VŠS	VKV	SSS	KV	PK	NK	Ukupno
1.	Vodovod i kanalizacija	128	15	131	302	197	5	64	842
2.	Sarajevogas	89	6	41	113	37	1	4	291
3.	Toplane	69	5	24	121	99	0	5	323
4.	Rad	56	20	20	241	242		493	1.072
5.	Park	52	1		167			82	302
6.	Pokop	26	1		139	1		22	189
7.	Tržnice i pijace	5	2	1	46	6		10	70
8.	Vodostan	7	1	3	6	24		4	45
9.	Komunalac	18		5	18	35		21	97
10.	Trnovo	5			3	8	8		24
	Ukupno	455	51	225	1.156	649	14	705	3.255

KJKP Vodovod i kanalizacija i KJKP Rad generiraju 58,8% zaposlenih svih KJKP-a i JKP-a. Najviše zaposlenih u kantonalnim i javnim komunalnim preduzećima su radnici sa srednjom stručnom spremom sa učešćem od 35,5%, zatim sa nižom kvalifikacijom od 21,7%, te kvalifikovani zaposlenici sa učešćem od 19,9% u ukupnom broju zaposlenih. Zaposleni sa visokom i višom stručnom spremom učestvuju sa 15,6% (Graf 12).

Tabela 13. Kvalifikaciona struktura zaposlenih u KJKP-a i JKP-a na dan 31.12.2023. god. u %

R. br.	KJKP i JKP	VSS	VŠS	VKV	SSS	KV	PK	NK	Ukupno
1.	Vodovod i kanalizacija	15,2	1,8	15,6	35,9	23,4	0,6	7,6	100,0
2.	Sarajevogas	30,6	2,1	14,1	38,8	12,7	0,3	1,4	100,0
3.	Toplane	21,4	1,5	7,4	37,5	30,7	0,0	1,5	100,0
4.	Rad	5,2	1,9	1,9	22,5	22,6	0,0	46,0	100,0
5.	Park	17,2	0,3	0,0	55,3	0,0	0,0	27,2	100,0
6.	Pokop	13,8	0,5	0,0	73,5	0,5	0,0	11,6	100,0
7.	Tržnice i pijace	7,1	2,9	1,4	65,7	8,6	0,0	14,3	100,0
8.	Vodostan	15,6	2,2	6,7	13,3	53,3	0,0	8,9	100,0
9.	Komunalac	18,6	0,0	5,2	18,6	36,1	0,0	21,6	100,0
10.	Trnovo	20,8	0,0	0,0	12,5	33,3	33,3	0,0	100,0
	Ukupno	14,0	1,6	6,9	35,5	19,9	0,4	21,7	100,0

Kvalifikaciona struktura zaposlenih na nivou svih KJKP-a i JKP-a na dan 31.12.2023. god u %



Graf 12.

Kod isplate plaća, primjenjuje Kolektivni ugovor o pravima i obavezama poslodavaca i zaposlenih u oblasti komunalne privrede.

Kada se posmatra kvalifikaciona struktura unutar stručne spreme (Tabela 14.) u svim KJKP-a i JKP-a, od ukupnog broja zaposlenih sa VSS najveće učešće od 28,1% ima KJKP Vodovod i kanalizacija, zatim od ukupnog broja zaposlenih sa VŠS najveće učešće od 39,2% ima KJKP Rad, najveće učešće zaposlenih sa VKV od 58,2% ima KJKP Vodovod i kanalizacija, kao i učešće sa SSS od 26,1% također ima KJKP Vodovod i kanalizacija. Od ukupnog broja zaposlenih kvalifikovanih radnika najveće učešće od 37,3% ima KJKP Rad, plukvalifikovani JKP Trnovo (učešće 57,1%) i niskokvalifikovani KJKP Rad sa učešćem od 69,9% u ukupnom broju zaposlenih unutar stručne spreme.

Tabela 14. Kvalifikaciona struktura zaposlenih u KJKP-a i JKP-a - unutar stručne spreme u %.

R. br.	KJKP i JKP	VSS	VŠS	VKV	SSS	KV	PK	NK	Ukupno
1.	Vodovod i kanalizacija	28,1	29,4	58,2	26,1	30,4	35,7	9,1	25,9
2.	Sarajevogas	19,6	11,8	18,2	9,8	5,7	7,1	0,6	8,9
3.	Toplane	15,2	9,8	10,7	10,5	15,3	0,0	0,7	9,9
4.	Rad	12,3	39,2	8,9	20,8	37,3	0,0	69,9	32,9
5.	Park	11,4	2,0	0,0	14,4	0,0	0,0	11,6	9,3
6.	Pokop	5,7	2,0	0,0	12,0	0,2	0,0	3,1	5,8
7.	Tržnice i pijace	1,1	3,9	0,4	4,0	0,9	0,0	1,4	2,2
8.	Vodostan	1,5	2,0	1,3	0,5	3,7	0,0	0,6	1,4
9.	Komunalac	4,0	0,0	2,2	1,6	5,4	0,0	3,0	3,0
10.	Trnovo	1,1	0,0	0,0	0,3	1,2	57,1	0,0	0,7
Ukupno		100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

U narednoj tabeli daje se pregled plaća po kvalifikacionoj strukturi zaposlenih.

Tabela 15. Plaće po kvalifikacionoj strukturi zaposlenih – prosječna plaća u 2023. godini

R. br.	KJKP i JKP	VSS	VŠS	VKV	SSS	KV	NSS	PK	NK	Prosjeck KJKP i JKP
1.	Vodovod i kanalizacija	2.013	1.917	1.746	1.422	1.350		1.200	1.255	1.255
2.	Sarajevogas	2.019	1.658	1.509	1.331	1.270		1.007	1.771	1.771
3.	Toplane	1.965	1.770	1.647	1.459	1.436			1.691	1.691
4.	Rad	1.892	1.690	1.309	1.309	1.232			1.209	1.209
5.	Park	1.819	1.149		1.072				1.061	1.061
6.	Pokop	2.023	1.887		1.370	1.140			1.571	1.571
7.	Tržnice i pijace	2.019	2.019		1.656	1.062			1.542	1.542
8.	Vodostan	1.731	1.409	1.175	1.066	1.043			1.280	1.280
9.	Komunalac	1.779		1.288	1.253	1.058			1.209	1.209
10.	Trnovo	1.518			1.044	936		789	1.006	1.006
Ukupno prosjek 2023		1.878	1.687	1.446	1.298	1.170	0	999	973	1.333
2023/2022		105,9	101,7	129,0	111,6	105,1	0,0	118,6	134,0	104,3
Ukupno prosjek 2022		1.773	1.659	1.121	1.163	1.113	1.150	842	726	1.278

Prosječna plaća KJKP-a i JKP-a po kvalifikacionoj strukturi u 2023. godini iznosi 1.333 KM i veća je za 4,3% u odnosu na prethodnu godinu i 14,5% je manja od prosječne plaće u Kantonu Sarajevo za 2023. godinu.

Masa plaća u ukupnim rashodima data je u Tabeli 16.

Tabela 16. Masa plaća–učešće u ukupnim rashodima

R. br.	KJKP i JKP	Neto plaće i naknade		Ukupni rashodi		Učešće neto plaća i naknada u ukupnim rashodima u %	
		2023	2022	2023	2022	2023	2022
1.	Vodovod i kanalizacija	12.680.520	15.196.766	80.533.232	74.872.570	15,7	20,3
2.	Sarajevogas	6.184.986	6.174.965	143.966.855	142.685.506	4,3	4,3
3.	Toplane	6.556.221	6.184.496	76.350.838	72.805.052	8,6	8,5
4.	Rad	15.548.660	12.930.121	47.595.085	43.916.251	32,7	29,4
5.	Park	3.846.659	3.612.292	11.556.880	10.966.175	33,3	32,9
6.	Pokop	3.562.117	3.201.546	11.464.657	10.902.416	31,1	29,4
7.	Tržnice i pijace	1.295.602	1.264.665	3.397.378	3.353.644	38,1	37,7
8.	Vodostan	691.442	548.903	2.773.581	2.818.723	24,9	19,5
9.	Komunalac	1.407.369	1.295.280	5.414.340	5.642.160	26,0	23,0
10.	Trnovo	289.719	252.959	1.359.188	1.029.460	21,3	24,6
Ukupno		52.063.295	50.661.993	384.412.034	368.991.957	13,5	13,7

Masa plaća u ukupnim rashodima svih kantonalnih i javnih komunalnih preduzeća učestvuje sa 13,5%. KJKP Tržnice i pijace, Park, Rad i Pokop učestvuju sa preko 30%, dok preduzeća, Komunalac, Vodostan i Trnovo učestvuju sa preko 20%.

## 6. Elementi bilansa stanja

Ukupna poslovna sredstva sedam KJKP-a i tri JKP-a na dan 31.12.2023. iznose 1.207.906.651 KM, što je manje u odnosu na 31.12.2022. kada su iznosila 1.237.079.186.KM (Tabela 17.).

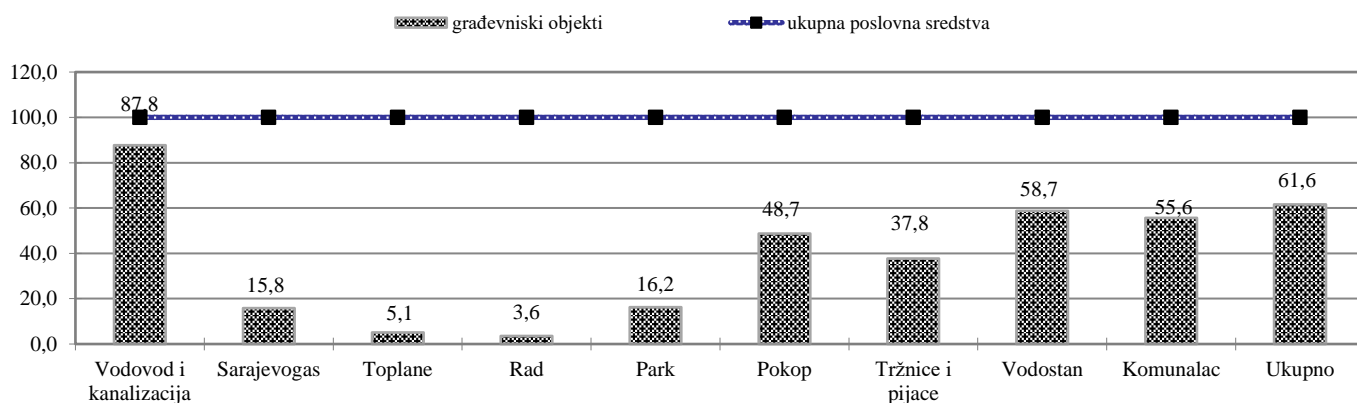
Tabela 17. Ukupna poslovna sredstva komunalnih preduzeća – aktiva u KM

R. br	KJKP i JKP	Na dan	Tekuća sredstva	Stalna sredstva				Ukupna imovina
				Zemljište	Građevinski objekti	Oprema	Ostala sredstva	
1.	Vodovod i kanalizacija	31.12.2023.	19.747.407	21.029.214	677.389.160	39.376.956	14.399.813	771.942.550
		31.12.2022.	18.284.464	21.051.088	691.863.014	42.731.434	3.624.648	777.554.648
2.	Sarajevogas	31.12.2023.	43.480.574	1.380.343	24.815.814	9.972.513	77.105.450	156.754.694
		31.12.2022.	48.140.854	1.459.929	26.941.709	10.541.507	79.455.966	166.539.965
3.	Toplane	31.12.2023.	32.850.365	4.114.243	5.750.223	9.280.204	61.041.961	113.036.996
		31.12.2022.	36.286.649	4.114.243	5.020.655	8.914.442	63.587.193	117.923.182
4.	Rad	31.12.2023.	20.024.807	5.214.619	3.015.515	5.797.165	50.372.410	84.424.516
		31.12.2022.	27.643.581	5.214.619	3.152.404	4.814.681	51.509.118	92.334.403
5.	Park	31.12.2023.	3.204.720	8.594.388	2.595.386	552.719	1.039.785	15.986.998
		31.12.2022.	3.596.838	8.701.603	2.651.642	640.086	678.859	16.269.028
6.	Pokop	31.12.2023.	3.272.125	3.493.449	12.243.473	916.291	5.220.475	25.145.813
		31.12.2022.	3.493.449	3.493.449	13.087.119	517.388	5.362.482	25.953.887
7.	Tržnice i pijace	31.12.2023.	2.780.580	7.692.900	8.410.859	270.543	3.107.787	22.262.669
		31.12.2022.	2.312.072	7.692.900	8.947.396	280.584	3.057.732	22.290.684
8.	Vodostan	31.12.2023.	2.066.193	417.563	4.336.395	477.501	89.298	7.386.950
		31.12.2022.	1.892.632	417.563	4.652.374	430.700	19.166	7.412.435
9.	Komunalac	31.12.2023.	2.602.158	284.805	5.464.467	133.456	1.346.156	9.831.042
		31.12.2022.	2.554.326	284.805	5.723.393	134.073	1.163.213	9.859.810
10.	Trnovo	31.12.2023.	926.506			197.908	10.009	1.134.423
		31.12.2022.	653.439			274.486	13.219	941.144
Ukupno		31.12.2023.	130.955.435	52.221.524	744.021.292	66.975.256	213.733.144	1.207.906.651
		31.12.2022.	144.858.304	52.430.199	762.039.706	69.279.381	208.471.596	1.237.079.186



Najveći dio ukupnih poslovnih sredstava ovih preduzeća, preko 744 miliona KM, odnosi se na građevinske objekte što u strukturi čini 61,6%.

Učešće u ukupnim poslovnim sredstvima KJKP-a i JKP-a na dan 31.12.2023. - građevinski objekti



Graf 13.

Komunalna preduzeća su na kraju 2023. godine raspolagala sa preko 130 miliona KM tekućih sredstava što je manje za 9,6% u odnosu na 2022. godinu. Struktura ukupnih poslovnih sredstava preduzeća daje se u Tabeli 18., a indeksi promjena u odnosu na 2022. u Tabeli 19.

Tabela 18. KJKP-a i JKP-a na dan 31.12.2022. i 2023. - struktura ukupnih poslovnih sredstava

R. br.	KJKP i JKP	Na dan	Tekuća sredstva	Stalna sredstva				Ukupna imovina
				Zemljište	Građevinski objekti	Oprema	Ostala sredstva	
1.	Vodovod i kanalizacija	31.12.2023.	2,6	2,7	87,8	5,1	1,9	100,0
		31.12.2022.	2,4	2,7	89,0	5,5	0,5	100,0
2.	Sarajevogas	31.12.2023.	27,7	0,9	15,8	6,4	49,2	100,0
		31.12.2022.	28,9	0,9	16,2	6,3	47,7	100,0
3.	Toplane	31.12.2023.	29,1	3,6	5,1	8,2	54,0	100,0
		31.12.2022.	30,8	3,5	4,3	7,6	53,9	100,0
4.	Rad	31.12.2023.	23,7	6,2	3,6	6,9	59,7	100,0
		31.12.2022.	29,9	5,6	3,4	5,2	55,8	100,0
5.	Park	31.12.2023.	20,0	53,8	16,2	3,5	6,5	100,0
		31.12.2022.	22,1	53,5	16,3	3,9	4,2	100,0
6.	Pokop	31.12.2023.	13,0	13,9	48,7	3,6	20,8	100,0
		31.12.2022.	13,5	13,5	50,4	2,0	20,7	100,0
7.	Tržnice i pijace	31.12.2023.	12,5	34,6	37,8	1,2	14,0	100,0
		31.12.2022.	10,4	34,5	40,1	1,3	13,7	100,0
8.	Vodostan	31.12.2023.	28,0	5,7	58,7	6,5	1,2	100,0
		31.12.2022.	25,5	5,6	62,8	5,8	0,3	100,0
9.	Komunalac	31.12.2023.	26,5	2,9	55,6	1,4	13,7	100,0
		31.12.2022.	25,9	2,9	58,0	1,4	11,8	100,0
10.	Trnovo	31.12.2023.	81,7	0,0	0,0	17,4	0,9	100,0
		31.12.2022.	69,4	0,0	0,0	29,2	1,4	100,0
Ukupno		31.12.2023.	10,8	4,3	61,6	5,5	17,7	100,0
		31.12.2022.	11,7	4,2	61,6	5,6	16,9	100,0

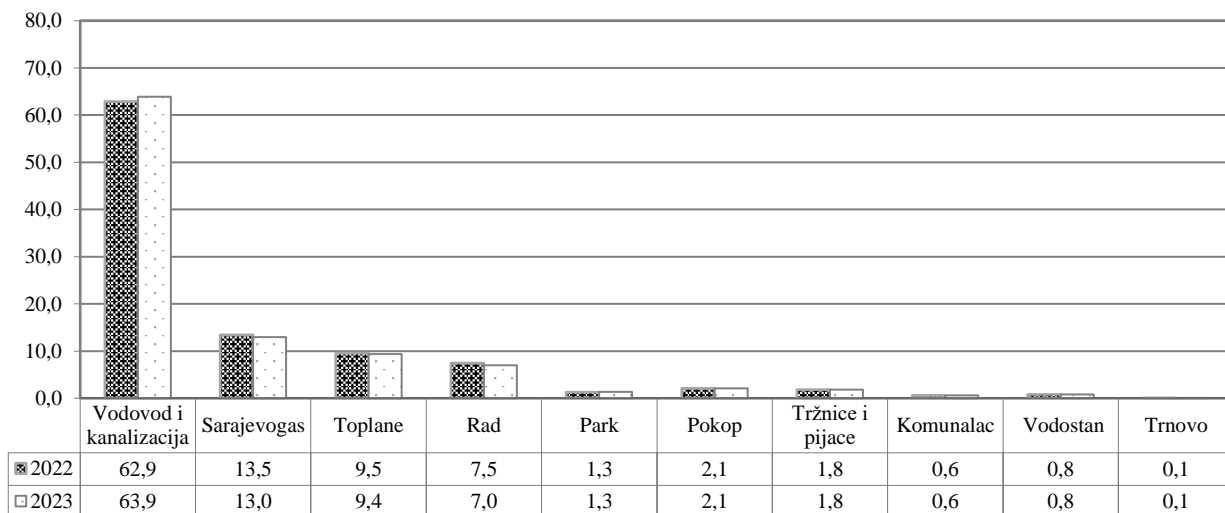
Tabela 19. Ukupna poslovna sredstva KJKP-a i JKP-a- indeksi 2023/2022.

R. br	KJKP i JKP	Tekuća sredstva	Stalna sredstva				Ukupna imovina
			Zemljište	Građevinski objekti	Oprema	Ostala sredstva	
1.	Vodovod i kanalizacija	1,08	1,00	0,98	0,92	3,97	0,99
2.	Sarajevogas	0,90	0,95	0,92	0,95	0,97	0,94
3.	Toplane	0,91	1,00	1,15	1,04	0,96	0,96
4.	Rad	0,72	1,00	0,96	1,20	0,98	0,91
5.	Park	0,89	0,99	0,98	0,86	1,53	0,98
6.	Pokop	0,94	1,00	0,94	1,77	0,97	0,97
7.	Tržnice i pijace	1,20	1,00	0,94	0,96	1,02	1,00
8.	Vodostan	1,09	1,00	0,93	1,11	4,66	1,00
9.	Komunalac	1,02	1,00	0,95	1,00	1,16	1,00
10.	Trnovo	1,42			0,72	0,76	1,21
Ukupno		0,90	1,00	0,98	0,97	1,03	0,98

U ukupnim poslovnim sredstvima svih kantonalnih i javnih komunalnih preduzeća, poslovna sredstva KJKP-a Vodovod i kanalizacija učestvuje sa 62,9% što je ostalo nepromijenjeno u odnosu na učešće u 2022. godini.

Struktura učešća preduzeća u ukupnim poslovnim sredstvima daje se na Grafu 14.

Ukupna poslovna sredstva KJKP-a i JKP-a - učešće preduzeća na dan 31.12.2023. i 2022.



Graf 14.

Ukupna poslovna sredstva svih ostalih javnih komunalnih preduzeća učestvuju sa 36,1% u ukupnoj imovini.

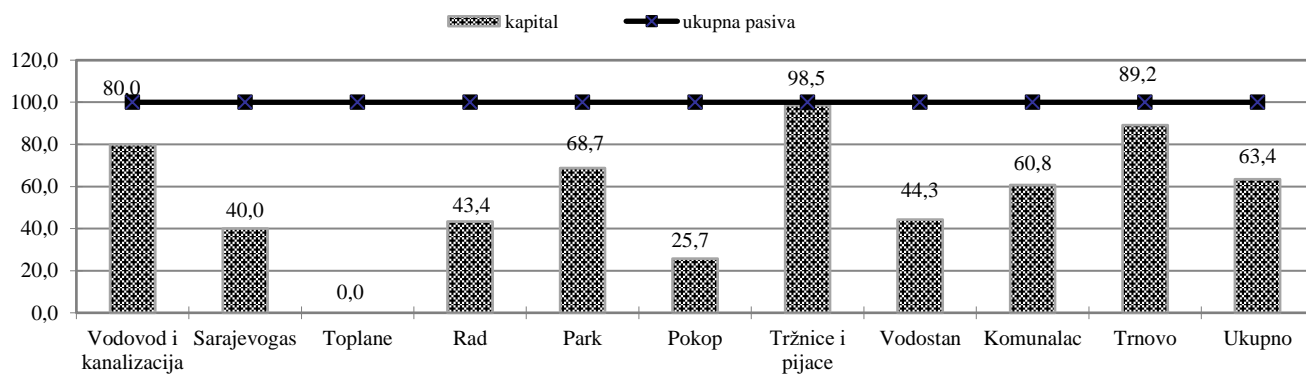
Vrijednost izvora sredstava javnih komunalnih preduzeća na dan 31.12.2023. godine iznosi 1.207.906.651 KM što je što je manje za 2,4% u odnosu na 2022. godinu.

Tabela 20. Pasiva javnih komunalnih preduzeća - izvori sredstava u KM

R. br.	KJKP i JKP	Na dan	Dobavljači	Tekuće obaveze	Dugoročna razgraničenja	Dugoročne obaveze	Kapital	Pasiva
1.	Vodovod i kanalizacija	31.12.2023.	8.866.162	25.082.200	98.360.993	22.380.813	617.252.382	771.942.550
		31.12.2022.	4.400.732	16.020.868	102.323.783	15.595.078	639.214.187	777.554.648
2.	Sarajevogas	31.12.2023.	22.719.840	9.857.031	22.287.655	39.255.677	62.634.491	156.754.694
		31.12.2022.	27.198.437	6.193.629	23.595.599	47.019.708	62.532.592	166.539.965
3.	Toplane	31.12.2023.	10.325.238	0	8.207.494	94.504.264		113.036.996
		31.12.2022.	12.447.300	5.742.454	5.335.201	94.398.227		117.923.182
4.	Rad	31.12.2023.	1.380.843	28.972.785	9.384.398	8.038.742	36.647.748	84.424.516
		31.12.2022.	2.950.658	29.349.856	8.890.619	7.751.759	43.391.511	92.334.403
5.	Park	31.12.2023.	556.841	42.912	1.116.799	3.279.722	10.990.724	15.986.998
		31.12.2022.	280.553	1.152.873	1.880.946	3.080.809	9.873.847	16.269.028
6.	Pokop	31.12.2023.	450.720	2.859.767	15.311.496	60.496	6.463.334	25.145.813
		31.12.2022.	720.346	1.035.017	16.812.696	74.117	7.311.711	25.953.887
7.	Tržnice i pijace	31.12.2023.	37.360	44.657		254.464	21.926.188	22.262.669
		31.12.2022.	32.548	315.493	26.481		21.916.162	22.290.684
8.	Vodostan	31.12.2023.	7.750	109.188		3.996.290	3.273.722	7.386.950
		31.12.2022.	27.568	150.226		4.177.314	3.057.327	7.412.435
9.	Komunalac	31.12.2023.	284.677	76.470	374.971	3.122.357	5.972.567	9.831.042
		31.12.2022.	279.671	12.970	155.468	3.229.428	6.182.273	9.859.810
10.	Trnovo	31.12.2023.	47.135	75.664			1.011.624	1.134.423
		31.12.2022.	73.949	41.456	41.192		825.739	941.144
Ukupno		31.12.2023.	44.676.566	67.120.674	155.043.806	174.892.825	766.172.780	1.207.906.651
		31.12.2022.	48.411.762	60.014.842	159.061.985	175.326.440	794.305.349	1.237.079.186

Najveći dio sredstava preduzeća čini kapital 63,4% ili preko 766 miliona KM. Dugoročne i tekuće obaveze javnih komunalnih preduzeća čine 20,1 % ukupne pasive.

Ukupna pasiva KJKP-a i JKP-a - učešće kapitala na dan 31.12.2023.



Graf 15.

Preduzeća sa najvećim učešćem kapitala u pasivi su Tržnice i pijace (98,5%), KJP Trnovo (89,2%), Vodovod i kanalizacija (80,0%) itd.

Struktura pasive javnih komunalnih preduzeća daje se u Tabeli 21., a indeksi promjena u odnosu na 2022. u Tabeli 22.

Tabela 21. Pasiva KJKP-a i JKP-a – struktura u %

R. br	KJKP i JKP	Na dan	Dobavljači	Tekuće obaveze	Dugoročna razgraničenja	Dugoročne obaveze	Kapital	Pasiva
1.	Vodovod i kanalizacija	31.12.2023.	1,1	3,2	12,7	2,9	80,0	100,0
		31.12.2022.	0,6	2,1	13,2	2,0	82,2	100,0
2.	Sarajevogas	31.12.2023.	14,5	6,3	14,2	25,0	40,0	100,0
		31.12.2022.	16,3	3,7	14,2	28,2	37,5	100,0
3.	Toplane	31.12.2023.	9,1	0,0	7,3	83,6	0,0	100,0
		31.12.2022.	10,6	4,9	4,5	80,1	0,0	100,0
4.	Rad	31.12.2023.	1,6	34,3	11,1	9,5	43,4	100,0
		31.12.2022.	3,2	31,8	9,6	8,4	47,0	100,0
5.	Park	31.12.2023.	3,5	0,3	7,0	20,5	68,7	100,0
		31.12.2022.	1,7	7,1	11,6	18,9	60,7	100,0
6.	Pokop	31.12.2023.	1,8	11,4	60,9	0,2	25,7	100,0
		31.12.2022.	2,8	4,0	64,8	0,3	28,2	100,0
7.	Tržnice i pijace	31.12.2023.	0,2	0,2	0,0	1,1	98,5	100,0
		31.12.2022.	0,1	1,4	0,1	0,0	98,3	100,0
8.	Vodostan	31.12.2023.	0,1	1,5	0,0	54,1	44,3	100,0
		31.12.2022.	0,4	2,0	0,0	56,4	41,2	100,0
9.	Komunalac	31.12.2023.	2,9	0,8	3,8	31,8	60,8	100,0
		31.12.2022.	2,8	0,1	1,6	32,8	62,7	100,0
10.	Trnovo	31.12.2023.	4,2	6,7	0,0	0,0	89,2	100,0
		31.12.2022.	7,9	4,4	4,4	0,0	87,7	100,0
Ukupno		31.12.2023.	3,7	5,6	12,8	14,5	63,4	100,0
		31.12.2022.	3,9	4,9	12,9	14,2	64,2	100,0

Tabela 22. Izvor sredstava KJKP-a i JKP-a - indeksi 2023/2022.

R. br	KJKP i JKP	Dobavljači	Tekuće obaveze	Dugoročna razgraničenja	Dugoročne obaveze	Kapital	Pasiva
1.	Vodovod i kanalizacija	2,01	1,57	0,96	1,44	0,97	0,99
2.	Sarajevogas	0,84	1,59	0,94	0,83	1,00	0,94
3.	Toplane	0,83	0,00	1,54	0,83	1,00	0,96
4.	Rad	0,47	0,99	1,06	1,04	0,84	0,91
5.	Park	1,98	0,04	0,59	1,06	1,11	0,98
6.	Pokop	0,63	2,76	0,91	0,82	0,88	0,97
7.	Tržnice i pijace	1,15	0,14	0,00		1,00	1,00
8.	Vodostan	0,28	0,73		0,96	1,07	1,00
9.	Komunalac	1,02	5,90	2,41	0,97	0,97	1,00
10.	Trnovo	0,64	1,83	0,00		1,23	1,21
Ukupno		0,92	1,12	0,97	1,00	0,96	0,98

Dugoročne obaveze su smanjenje kod svih preduzeća osim kod KJKP Vodovod i kanalizacija, Rad i Park gdje su povećane u odnosu na prošlu godinu. Ukupna dugoročna razgraničenja su smanjena za 3,0% u odnosu na 2022.

*Napomena: kod Preduzeća **Toplane** u Bilansu stanja na dan 31.12.2023. godine ukupna imovina je iznosila 52.644.802 KM, a ukupne obaveze 113.036.996, tako da je ukupni kapital -60.392.194 KM..*

## 7. Izvedeni pokazatelji poslovanja

U toku 2023. godine komunalna preduzeća (KJKP-a i JKP-a) ostvarila su prosječan prihod po zaposlenom od 111.640 KM, što je veće za 2,2% u odnosu na 2022. godinu. Najveći prihod po zaposlenom ostvarila su KJKP-a: Sarajevogas (495.082 KM) i Toplane (241.739 KM), a također su i jedina preduzeća sa prihodom po zaposlenom iznad prosjeka svih KJKP i JKP.

Ispod prosjeka komunalnih preduzeća prihod po zaposlenom ostvaren je u svim ostalim preduzećima, i to u KJKP-ima: Vodovod i kanalizacija za 37,7%, Rad za 61,6%, Park za 61,8%, Pokop za 49,7%, Tržnice i pijace za 56,3%, a u JKP-ima: Vodostan za 40,2%, Komunalac za 51,9% i Trnovo 41,5%.

Prosječan rashod po zaposlenom javnih komunalnih preduzeća u 2023. godini iznosi 118.099 KM i u odnosu na 2022. godinu je veći za 5,5%. Također i ovaj pokazatelj je najveći kod KJKP-a: Sarajevogas (494.731 KM) i Toplane (236.380 KM), isti je ostvaren za 4,2 puta iznad prosjeka u Sarajevogasu, a 2,0 puta iznad prosjeka u Toplanama.

Tabela 23. Izvedeni pokazatelji poslovanja KJKP-a i JKP-a - na osnovu dobiti i neto dobiti

R. br	KJKP i JKP	na dan	Prihod po zaposlenom u KM	Rashod po zaposlenom u KM	Dobit po zaposlenom u KM	Neto dobit po zaposlenom u KM	Gubitak po zaposlenom u KM	Efikasnost poslovanja	Rentabilnost poslovanja	Rrentabilnost kapitala	Marža profita	Koeficijent obrtaja sredstava
1.	Vodovod i kanalizacija	31.12.2023.	69.581	95.645			26.064	0,727				2,97
		31.12.2022.	66.842	85.667			18.825	0,780				3,20
2.	Sarajevogas	31.12.2023.	495.082	494.731	350	350		1,001	0,002	0,002	0,001	3,31
		31.12.2022.	471.166	470.909	257	257		1,001	0,002	0,001	0,001	2,97
3.	Toplane	31.12.2023.	241.739	236.380	5.359	4.037		1,023	0,053		0,022	2,38
		31.12.2022.	234.435	221.967	12.468	10.523		1,056	0,113		0,053	2,12
4.	Rad	31.12.2023.	42.886	44.398			1.512	0,966				2,30
		31.12.2022.	41.825	41.587	238	17		1,006	0,009	0,006	0,006	1,60
5.	Park	31.12.2023.	42.617	38.268	4.349	3.698		1,114	0,410	0,119	0,102	4,02
		31.12.2022.	43.327	36.312	7.015	6.962		1,193	0,589	0,215	0,162	3,64
6.	Pokop	31.12.2023.	56.171	60.660			4.489	0,926				3,24
		31.12.2022.	59.608	57.381	2.227	2.057		1,039	0,121	0,058	0,037	4,07
7.	Tržnice i pijace	31.12.2023.	48.758	48.534	224	143		1,005	0,006	0,001	0,005	1,23
		31.12.2022.	45.312	44.127	1.186	87		1,027	0,039	0,004	0,026	1,49
8.	Vodostan	31.12.2023.	66.777	61.635	5.142	4.587		1,083	0,112	0,071	0,077	1,45
		31.12.2022.	61.491	59.973	1.518	1.353		1,025	0,038	0,023	0,025	1,53
9.	Komunalac	31.12.2023.	53.656	55.818			1.512	0,961				2,00
		31.12.2022.	56.752	57.573				0,986				2,18
10.	Trnovo	31.12.2023.	65.354	56.633	8.721	7.745		1,154	0,226	0,207	0,133	1,69
		31.12.2022.	57.313	49.022	8.291	7.330		1,169	0,266	0,211	0,145	1,84
Ukupno		31.12.2023.	111.640	118.099	1.107	899	7.565	0,945	0,021	0,004	0,008	2,77
		31.12.2022.	109.182	111.985	2.214	1.901	5.018	0,975	0,050	0,009	0,020	2,48

Tabela 24. Nivo izvedenih pokazatelja poslovanja preduzeća u odnosu na prosjek KJKP-a i JKP-a

R. br.	KJKP i JKP	Prihod po zaposlenom	Rashod po zaposlenom	Dobit po zaposlenom	Neto dobit po zaposlenom	Gubitak po zaposlenom
1.	Vodovod i kanalizacija	0,62	0,81			3,45
2.	Sarajevogas	4,43	4,19	0,32	0,39	
3.	Toplane	2,17	2,00	4,84	4,49	
4.	Rad	0,38	0,38			0,20
5.	Park	0,38	0,32	3,93	4,12	
6.	Pokop	0,50	0,51			0,59
7.	Tržnice i pijace	0,44	0,41	0,20	0,16	
8.	Vodostan	0,60	0,52	4,65	5,10	
9.	Komunalac	0,48	0,47			0,20
10.	Trnovo	0,59	0,48	7,88	8,62	
Ukupno		1,00	1,00	1,00	1,00	1,00

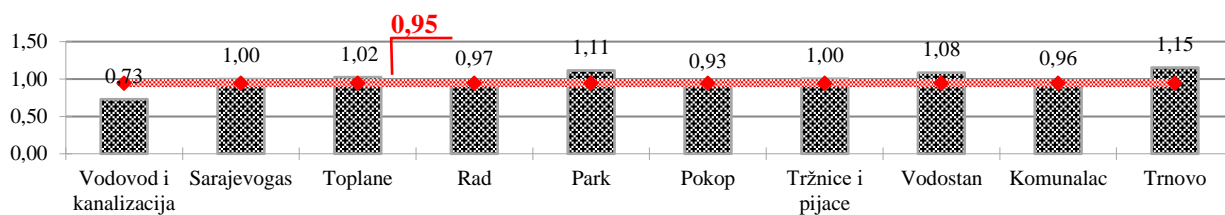
Dobit u 2023. godini ostvarila su sva KJKP-a i JKP-a osim KJKP Vodovod i kanalizacija, Rad, Pokop i JKP Komunalac. Prosječna dobit po zaposlenom u komunalnim preduzećima (KJKP-a i JKP-a) je 1.107 KM, što je smanjeno u odnosu na 2022. godinu za 50%.

Neto dobit ostvarila su takođe sva KJKP-a i JKP-a osim KJKP Vodovod i kanalizacija, Rad, Pokop i JKP Komunalac. Prosječna neto dobit po zaposlenom u kantonalnim i javnim komunalnim preduzećima je 899 KM i manja je za 52,7% u odnosu na 2022. godinu.

Gubitak u poslovanju iskazalo je preduzeće KJKP Vodovod i kanalizacija Rad, Pokop i JKP Komunalac. Prosječan gubitak po zaposlenom iznosi 7.565 KM i veći je za 50,8% nego u 2022. godini. Najveći gubitak po zaposlenom u 2023. godini je u KJKP-u Vodovod i kanalizacija i iznosi 26.064 KM te je veći za 38,5% u odnosu na 2022. godinu i 3,4 puta je veći od prosjeka KJKP-a i JKP-a. U javnim komunalnim preduzećima gubitak po zaposlenom je 6,8 puta veći od dobiti po zaposlenom.

Efikasnost poslovanja, kao pokazatelj sposobnosti postizanja rezultata, mjerena odnosom ukupnih prihoda i ukupnih rashoda, ukazuje da su komunalna preduzeća iznad prosjeka osim KJKP-a Vodovod i kanalizacija.

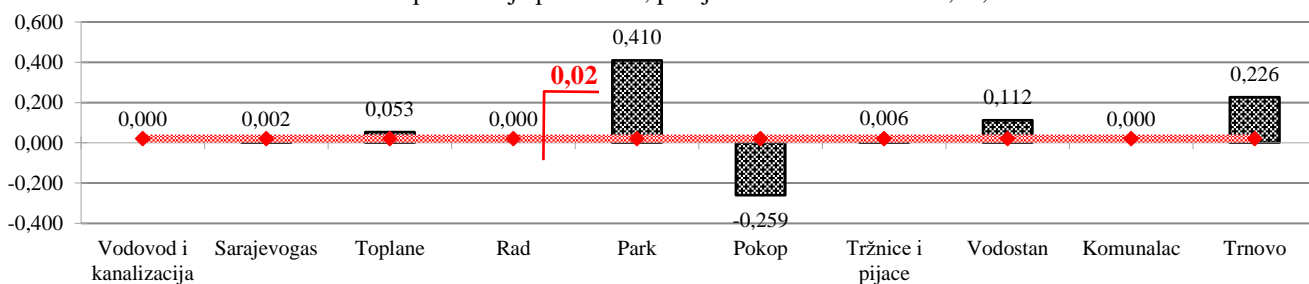
Efikasnost poslovanje preduzeća, prosjek KJKP-a i JKP-a =0,95, 2023.



Graf 16.

Rentabilnost poslovanja, ekonomsko mjerilo uspješnosti poslovanja, mjerena odnosom dobiti i tekućih sredstava, najznačajnija je kod KJKP-a Park te JKP-a Trnovo.

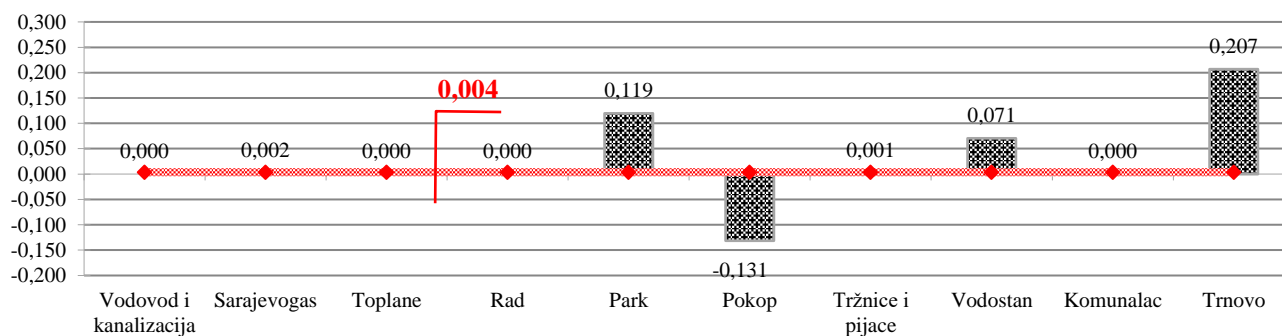
Rentabilnost poslovanje preduzeća, prosjek KJKP-a i JKP-a =0,02, 2023.



Graf 17.

Rentabilnost vlastitog kapitala, kao odnos dobiti i uloženog kapitala, značajna je kod JKP-a Trnovo i KJKP-a Park.

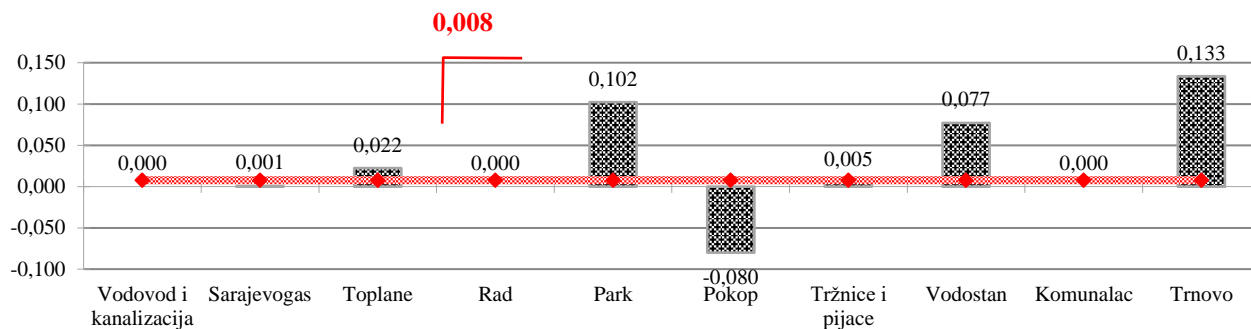
Rentabilnost kapitala preduzeća, prosjek KJKP-a i JKP-a =0,004, 2023.



Graf 18.

Marža profita kao pokazatelj udjela dobiti u ukupnim prihodima, ukazuje koliko se u komunalnim preduzećima koja iskazuju dobit, na jednu KM prihoda prosječno ostvaruje dobit. Najveću dobit po jedinici prihoda ostvaruje JKP Trnovo i KJKP-a Park.

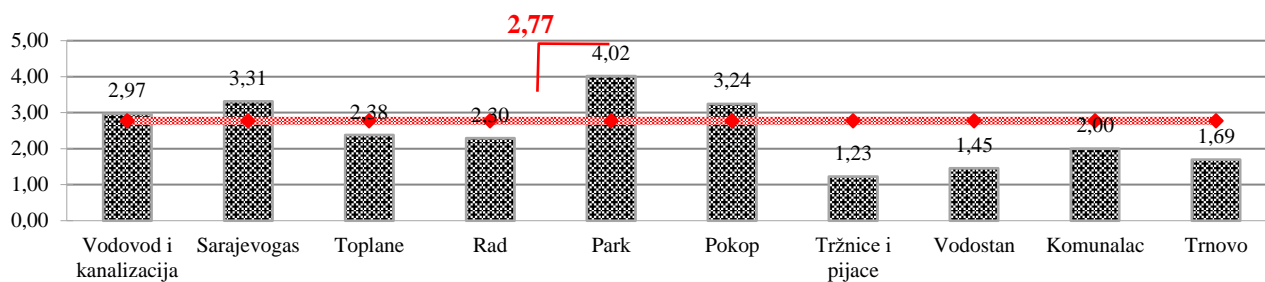
Marža profita preduzeća, prosjek KJKP-a i JKP-a =0,008, 2023.



Graf 19.

Koeficijent obrtaja, koji ukazuje koliko se puta obrtna sredstva obrnu tokom godine, najveći je kod KJKP-a Park. Mjeri se odnosom prihoda i prosječno angažovanih obrtnih sredstava.

Koeficijent obrta sredstava preduzeća, prosjek KJKP-a i JKP-a =2,77, 2023.



Graf 20.

## Rezime

- Komunalna preduzeća u Kantonu Sarajevo u 2023. godini ostvarila su **ukupne prihode** od 363.389.346 KM koji je veći za 1,0% od ukupnog prihoda ostvarenog u prethodnoj godini. Prihod od osnovne aktivnosti iznosi 326.410.643 KM i veći je za 0,5% u odnosu na 2022. godinu i učestvuje sa 89,8 % u ukupnom prihodu.

- Ostvareni **ukupni rashodi** iznose 384.412.034 KM i veći su za 4,2% u odnosu na ostvarene ukupne rashode iz 2022. godine. Materijalni troškovi i usluge iznose 92.137.008 KM i manji su za 54,3% u odnosu na 2022. godinu, a učestvuju sa 23,9% u ukupnim rashodima. Troškovi zaposlenih iznose 107.591.670 KM i veći su za 8,8% u odnosu na 2022. godinu, a učestvuju sa 27,9 % u ukupnim rashodima.

- **Dobit** u poslovanju ostvarila su KJKP-a: Sarajevogas, Toplane, Park, Tržnice i pijace, JKP Trnovo te Vodostan Ilijaš u ukupnom iznosu od 3.602.536 KM i manja je za 50,6% u odnosu na prethodnu godinu. Neto dobit u 2023. godini osim KJKP-a Vodovod i kanalizacija, Rad, Pokop i JKP Komunalac ostvarila su ostala kantonalna javna komunalna preduzećau ukupnom iznosu 2.925.020 KM i manja je za 53,3% u odnosu na prethodnu godinu.

- **Gubitak** u 2023. godini ostvarilo je KJKP Vodovod i kanalizacija, Rad, Pokop i JKP Komunalac u iznosu od 24.625.224 KM i veća je za 48,8% u odnosu na ostvareni gubitak na dan 31.12.2022. godine.

- **Cijene** komunalnih usluga utiču na ostvareni finansijski rezultat.

- U toku 2023. godine javnim komunalnim preduzećima doznačena su **sredstava iz Budžeta Kantona** u iznosu od 27.818.874 KM i manja su za 23,9% u odnosu na prethodnu godinu. Najveća sredstva doznačena su KJKP Park u iznosu od 8.460.247 KM I Rad 7.885.000 KM.

- Realizovana investiciona ulaganja u **komunalnu infrastrukturu** u 2023. godini, prema podacima komunalnih preduzeća (KJKP-a i JKP-a) iznosila su 17.983.828 KM i manja su za 19,0% u odnosu na prethodnu godinu. Ostvarene investicije u građevinske objekte iznose 42,14%, u opremu 50,07% i u ostalo 7,80%.

- U toku 2023. godine u komunalnim preduzećima bilo je ukupno 3.179 **zaposlenih** na temelju sati rada. U odnosu na prethodnu godinu zaposlenost je manja za 3,8%.

- **Prosječna plaća** u komunalnim preduzećima u 2023. godini je iznosila 1.365 KM na temelju sati rada i veća je za 6,8% u odnosu na prethodnu godinu, a manja je za 12,4% od prosječne plaće u Kantonu Sarajevo za 2023. godinu koja iznosi 1.558 KM.

- Kretanje plaća treba da prati organizaciju preduzeća, efikasnost, produktivnost, ekonomičnost u poslovanju, a ne samo primjenu kolektivnog ugovora u komunalnim djelatnostima u djelu koji se odnosi na plaće (pogotovo u današnjoj društveno-ekonomskoj i socijalnoj situaciji u KS i zemlji).

- Na dan 31.12.2023. godine prema **kvalifikacionoj strukturi** zaposlenih, radnici sa srednjom spremom čine 35,5%, kvalifikovani radnici čine 19,9%, radnici sa visokom i višom spremom 15,6%, a 22,1% iznosi učešće zaposlenih sa nižim kvalifikacijama (NSS, PK i NK).



- **Masa neto plaća i naknada** u ukupnim rashodima iznosi 50.063.295 KM i veća je za 2,8% u odnosu na prethodnu godinu, a učešće u ukupnim rashodima iznosi 13,5%.

- **Ukupna poslovna sredstva (aktiva)** javnih komunalnih preduzeća na dan 31.12.2023. godine iznose 1.207.906.651 KM što predstavlja smanjenje od 2,3% u odnosu na 31.12.2022. godine. U imovini komunalnih preduzeća najviše učestvuju građevinski objekti sa 61,6%. U strukturi **izvora sredstava** dominira kapital sa 63,4 %.

- **Izvedeni pokazatelji** poslovanja komunalnih preduzeća (KJKP-a i JKP-a), ukazuju na to da je u 2023. godini ostvaren prosječan prihod po zaposlenom od 111.640 KM, prosječan rashod po zaposlenom 118.099 KM, prosječna dobit po zaposlenom 1.107 KM, prosječna neto dobit po zaposlenom 899 KM i prosječan gubitak po zaposlenom 7.565 KM. Prosječna stopa efikasnosti je manja od 1, što ukazuje na veoma nisku racionalnost upotrebe raspoloživih resursa. Rentabilnost poslovanja, koje je u svim preduzećima manje od 1, pokazuje na neuspješnost u poslovanju preduzeća.

ANEKS – LIČNA KARTA KANTONALNIH I  
JAVNIH KOMUNALNIH PREDUZEĆA KANTONA SARAJEVO ZA 2023. GODINU

KANTONALNO JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE „VODOVOD I KANALIZACIJA”

adresa	Jaroslava Černija br. 8
telefon	237-655; 440-658

POKAZATELJI POSLOVANJA	
prihodi (u KM)	58.587.228
rashodi (u KM)	80.533.232
dobit u poslovanju (u KM)	
neto dobit (u KM)	
gubitak (u KM)	21.946.004
broj zaposlenih (na temelju sati rada)	842
prosječna plaća (na temelju sati rada u KM)	1.255
poslovna sredstva (u KM)	771.942.550
tekuća sredstva (u KM)	19.747.407
stalna sredstva (u KM)	752.195.143
kapital (u KM)	617.252.382

IZVEDENI POKAZATELJI	
prihodi po zaposlenom (u KM)	69.581
rashodi po zaposlenom (u KM)	95.645
dobit po zaposlenom (u KM)	
neto dobit po zaposlenom (u KM)	
gubitak po zaposlenom (u KM)	26.064
efikasnost poslovanja (prihod/rashod)	0,727
rentabilnost poslovanja (dobit/tekuća sredstva)	
rentabilnost poslovanja (neto dobit/tekuća sredstva)	
rentabilnost kapitala (dobit/kapital)	
rentabilnost kapitala (neto dobit/kapital)	
marža profita (dobit/prihod)	
marža profita (neto dobit/prihod)	
koeficijent obrtaja sredstava (prihod/tekuća sredstva)	2,97

KANTONALNO JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE „SARAJEVOGAS”

adresa	Trg Fadile Odžaković Žute br. 4
telefon	445-120 445-525

POKAZATELJI POSLOVANJA	
prihodi (u KM)	144.068.754
rashodi (u KM)	143.966.855
dobit u poslovanju (u KM)	101.899
neto dobit (u KM)	101.899
gubitak (u KM)	
broj zaposlenih (na temelju sati rada)	295
prosječna plaća (na temelju sati rada u KM))	1.747
poslovna sredstva (u KM)	156.754.694
tekuća sredstva (u KM)	43.480.574
stalna sredstva (u KM)	113.274.120
kapital (u KM)	62.634.491

IZVEDENI POKAZATELJI	
prihodi po zaposlenom (u KM)	495.082
rashodi po zaposlenom (u KM)	494.731
dobit po zaposlenom (u KM)	350
neto dobit po zaposlenom (u KM)	350
gubitak po zaposlenom (u KM)	
efikasnost poslovanja (prihod/rashod)	1,001
rentabilnost poslovanja (dobit/tekuća sredstva)	0,002
rentabilnost poslovanja (neto dobit/tekuća sredstva)	
rentabilnost kapitala (dobit/kapital)	0,002
rentabilnost kapitala (neto dobit/kapital)	
marža profita (dobit/prihod)	0,001
marža profita (neto dobit/prihod).	
koeficijent obrtaja sredstava (prihod/tekuća sredstva)	3,31

KANTONALNO JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE „TOPLANE”

adresa	Semira Frašte br. 22
telefon	450-030; 450-527

POKAZATELJI POSLOVANJA	
prihodi u KM	78.081.715
rashodi (u KM)	76.350.838
dobit u poslovanju (u KM)	1.730.877
neto dobit (u KM)	1.303.937
gubitak (u KM)	
broj zaposlenih (na temelju sati rada)	322
prosječna plaća (na temelju sati rada u KM)	1.697
poslovna sredstva (u KM)	113.036.996
tekuća sredstva (u KM)	32.850.365
stalna sredstva (u KM)	80.186.631
kapital (u KM)	

IZVEDENI POKAZATELJI	
prihodi po zaposlenom (u KM)	241.739
rashodi po zaposlenom (u KM)	236.380
dobit po zaposlenom (u KM)	5.359
neto dobit po zaposlenom (u KM)	4.037
gubitak po zaposlenom (u KM)	
efikasnost poslovanja (prihod/rashod)	1,023
rentabilnost poslovanja (dobit/tekuća sredstva)	0,053
rentabilnost poslovanja (neto dobit/tekuća sredstva)	
rentabilnost kapitala (dobit/kapital)	
rentabilnost kapitala (neto dobit/kapital)	
marža profita (dobit/prihod)	0,022
marža profita (neto dobit/prihod)	
koeficijent obrtaja sredstava (prihod/tekuća sredstva)	2,38

KANTONALNO JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE „RAD”

adresa	Paromlinska br. 57
telefon	647-879; 656-812

POKAZATELJI POSLOVANJA	
prihodi(u KM)	45.973.948
rashodi (u KM)	47.595.085
dobit u poslovanju (u KM)	
neto dobit (u KM)	
gubitak (u KM)	1.621.137
broj zaposlenih (na temelju sati rada)	1.071
prosječna plaća (na temelju sati rada u u KM))	1.210
poslovna sredstva (u KM)	84.424.516
tekuća sredstva (u KM)	20.024.807
stalna sredstva (u KM)	80.186.631
kapital (u KM)	36.647.748

IZVEDENI POKAZATELJI	
prihodi po zaposlenom (u KM))	42.886
rashodi po zaposlenom (u KM)	44.398
dobit po zaposlenom (u KM)	
neto dobit po zaposlenom (u KM)	
gubitak po zaposlenom ((u KM)	1.512
efikasnost poslovanja (prihod/rashod)	0,966
rentabilnost poslovanja (dobit/tekuća sredstva)	0,009
rentabilnost poslovanja (neto dobit/tekuća sredstva)	
rentabilnost kapitala (dobit/kapital)	0,006
rentabilnost kapitala (neto dobit/kapital)	
marža profita (dobit/prihod)	0,006
marža profita (neto dobit/prihod)	
koeficijent obrtaja sredstava (prihod/tekuća sredstva)	2,30

**KANTONALNO JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE „PARK”**

adresa	Podgaj br. 6
telefon	471-176; 214-164

POKAZATELJI POSLOVANJA	
prihodi (u KM)	12.870.239
rashodi (u KM)	11.556.880
dobit u poslovanju (u KM)	1.313.359
neto dobit (u KM)	1.116.877
gubitak (u KM)	
broj zaposlenih (na temelju sati rada)	210
prosječna plaća (na temelju sati rada u KM))	1.526
poslovna sredstva (u KM)	16.269.028
tekuća sredstva (u KM)	3.204.720
stalna sredstva (u KM)	12.782.278
kapital (u KM)	10.990.724

IZVEDENI POKAZATELJI	
prihodi po zaposlenom (u KM)	42.617
rashodi po zaposlenom (u KM)	38.268
dobit po zaposlenom (u KM)	4.349
neto dobit po zaposlenom (u KM)	3.698
gubitak po zaposlenom (u KM)	
efikasnost poslovanja (prihod/rashod)	1,114
rentabilnost poslovanja (dobit/tekuća sredstva)	0,410
rentabilnost poslovanja (neto dobit/tekuća sredstva)	
rentabilnost kapitala (dobit/kapital)	0,119
rentabilnost kapitala (neto dobit/kapital)	
marža profita (dobit/prihod)	0,102
marža profita (neto dobit/prihod)	
koeficijent obrtaja sredstava (prihod/tekuća sredstva)	4,02

KANTONALNO JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE „POKOP”

adresa	Mula Mustafe Bašeskije br. 38
telefon	535-170; 446-137

POKAZATELJI POSLOVANJA	
prihodi (u KM)	10.616.280
rashodi (u KM)	11.464.657
dobit u poslovanju (u KM)	
neto dobit (u KM)	
gubitak (u KM)	848.377
broj zaposlenih (na temelju sati rada)	194
prosječna plaća (na temelju sati rada u KM)	1.530
poslovna sredstva (u KM)	25.145.813
tekuća sredstva (u KM)	3.272.125
stalna sredstva (u KM)	21.873.688
kapital (u KM)	6.463.334

IZVEDENI POKAZATELJI	
prihodi po zaposlenom (u KM)	56.171
rashodi po zaposlenom (u KM)	60.660
dobit po zaposlenom (u KM)	
neto dobit po zaposlenom (u KM)	
gubitak po zaposlenom (u KM)	4.489
efikasnost poslovanja (prihod/rashod)	0,926
rentabilnost poslovanja (dobit/tekuća sredstva)	
rentabilnost poslovanja (neto dobit/tekuća sredstva)	
rentabilnost kapitala (dobit/kapital)	
rentabilnost kapitala (neto dobit/kapital)	
marža profita (dobit/prihod)	
marža profita (neto dobit/prihod)	
koeficijent obrtaja sredstava (prihod/tekuća sredstva)	3,24

KANTONALNO JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE „TRŽNICE I PIJACE”

adresa	Mula Mustafe Bašeskije br. 4a
telefon	205-549

POKAZATELJI POSLOVANJA	
prihodi (u KM)	3.413.082
rashodi (u KM)	3.397.378
dobit u poslovanju (u KM)	15.704
neto dobit (u KM)	10.026
gubitak (u KM)	
broj zaposlenih (na temelju sati rada)	80
prosječna plaća (na temelju sati rada u KM)	1.350
poslovna sredstva (u KM)	22.262.669
tekuća sredstva (u KM)	2.780.580
stalna sredstva (u KM)	19.482.089
kapital (u KM)	21.926.188

IZVEDENI POKAZATELJI	
prihodi po zaposlenom (u KM)	48.758
rashodi po zaposlenom (u KM)	48.534
dobit po zaposlenom (u KM)	224
neto dobit po zaposlenom (u KM)	143
gubitak po zaposlenom (u KM)	
efikasnost poslovanja (prihod/rashod)	1,005
rentabilnost poslovanja (dobit/tekuća sredstva)	0,006
rentabilnost poslovanja (neto dobit/tekuća sredstva)	
rentabilnost kapitala (dobit/kapital)	0,001
rentabilnost kapitala (neto dobit/kapital)	
marža profita (dobit/prihod)	0,005
marža profita (neto dobit/prihod)	
koeficijent obrtaja sredstava (prihod/tekuća sredstva)	1.23



**JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE „VODOSTAN”**

adresa	126. brigade br. 60, Ilijaš
telefon	400-024 400-740

<b>POKAZATELJI POSLOVANJA</b>	
prihodi (u KM)	3.004.980
rashodi (u KM)	2.773.581
dobit u poslovanju (u KM)	231.399
neto dobit (u KM)	206.395
gubitak (u KM)	
broj zaposlenih (na temelju sati rada)	46
prosječna plaća (na temelju sati rada u KM))	1.253
poslovna sredstva (u KM)	7.386.950
tekuća sredstva (u KM)	2.066.193
stalna sredstva (u KM)	5.320.757
kapital (u KM)	3.273.722

<b>IZVEDENI POKAZATELJI</b>	
prihodi po zaposlenom (u KM)	66.777
rashodi po zaposlenom (u KM)	61.635
dobit po zaposlenom (u KM)	5.142
neto dobit po zaposlenom (u KM)	4.587
gubitak po zaposlenom (u KM)	
efikasnost poslovanja (prihod/rashod)	1,083
rentabilnost poslovanja (dobit/tekuća sredstva)	0,112
rentabilnost poslovanja (neto dobit/tekuća sredstva)	
rentabilnost kapitala (dobit/kapital)	0,071
rentabilnost kapitala (neto dobit/kapital)	
marža profita (dobit/prihod)	0,077
marža profita (neto dobit/prihod)	
koeficijent obrtaja sredstava (prihod/tekuća sredstva)	1,45

JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE „KOMUNALAC”

adresa	Žunovačka br. 4, Hadžići
telefon	420-346 420-192

POKAZATELJI POSLOVANJA	
prihodi (u KM)	5.204.634
rashodi (u KM)	5.414.340
dobit u poslovanju (u KM)	
neto dobit (u KM)	
gubitak (u KM)	209.706
broj zaposlenih (na temelju sati rada)	97
prosječna plaća (na temelju sati rada u KM)	1.209
poslovna sredstva (u KM)	9.831.042
tekuća sredstva (u KM)	2.602.158
stalna sredstva (u KM)	7.228.884
kapital (u KM)	5.972.567

IZVEDENI POKAZATELJI	
prihodi po zaposlenom (u KM)	53.656
rashodi po zaposlenom (u KM)	55.818
dobit po zaposlenom (u KM)	
neto dobit po zaposlenom (u KM)	
gubitak po zaposlenom (u KM)	1.512
efikasnost poslovanja (prihod/rashod)	0,961
rentabilnost poslovanja (dobit/tekuća sredstva)	
rentabilnost poslovanja (neto dobit/tekuća sredstva)	
rentabilnost kapitala (dobit/kapital)	
rentabilnost kapitala (neto dobit/kapital).	
marža profita (dobit/prihod)	
marža profita (neto dobit/prihod)	
koeficijent obrtaja sredstava (prihod/tekuća sredstva)	2,00

**JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE „TRNOVO”**

adresa	Bare br. 30, Trnovo
telefon	438-226

POKAZATELJI POSLOVANJA	
prihodi (u KM)	1.568.486
rashodi (u KM)	1.359.188
dobit u poslovanju (u KM)	209.298
neto dobit (u KM)	185.886
gubitak (u KM)	
broj zaposlenih (na temelju sati rada)	22
prosječna plaća (na temelju sati rada u KM))	1.097
poslovna sredstva (u KM)	1.134.423
tekuća sredstva (u KM)	926.506
stalna sredstva (u KM)	207.917
kapital (u KM)	1.011.624

IZVEDENI POKAZATELJI	
prihodi po zaposlenom (u KM)	65.354
rashodi po zaposlenom (u KM)	56.633
dobit po zaposlenom (u KM)	8.721
neto dobit po zaposlenom (u KM)	7.745
gubitak po zaposlenom (u KM)	
efikasnost poslovanja (prihod/rashod)	1,154
rentabilnost poslovanja (dobit/tekuća sredstva)	0,226
rentabilnost poslovanja (neto dobit/tekuća sredstva)	
rentabilnost kapitala (dobit/kapital)	0,207
rentabilnost kapitala (neto dobit/kapital).	
marža profita (dobit/prihod)	0,133
marža profita (neto dobit/prihod)	
koeficijent obrtaja sredstava (prihod/tekuća sredstva)	1,69

**JAVNA KOMUNALNA PREDUZEĆA  
(KJKP I JKP)**

broj preduzeća	10
----------------	----

POKAZATELJI POSLOVANJA	
prihodi (u KM)	363.389.346
rashodi (u KM)	384.412.034
dobit u poslovanju (u KM)	3.602.536
neto dobit (u KM)	2.925.020
gubitak (u KM)	24.625.224
broj zaposlenih (na temelju sati rada)	3.179
prosječna plaća (na temelju sati rada (u KM)	1.365
poslovna sredstva (u KM)	1.207.906.651
tekuća sredstva (u KM)	130.955.435
stalna sredstva (u KM)	1.076.951.216
kapital (u KM)	766.172.780

IZVEDENI POKAZATELJI	
prihodi po zaposlenom (u KM)	111.640
rashodi po zaposlenom (u KM)	118.099
dobit po zaposlenom (u KM)	1.107
neto dobit po zaposlenom (u KM)	899
gubitak po zaposlenom (u KM)	7.565
efikasnost poslovanja (prihod/rashod)	0,945
rentabilnost poslovanja (dobit/tekuća sredstva)	0,028
rentabilnost poslovanja (neto dobit/tekuća sredstva)	0,022
rentabilnost kapitala (dobit/kapital)	0,005
rentabilnost kapitala (neto dobit/kapital)	0,004
marža profita (dobit/prihod)	0,010
marža profita (neto dobit/prihod)	0,008
koeficijent obrtaja sredstava (prihod/tekuća sredstva)	2,77

## KORIŠTENI IZVORI

### 1. KJPK „Vodovod i kanalizacija“ (2023):

Bilans stanja na dan 31.12.2023. godine, (Obrazac-BSPr), Sarajevo;  
Bilans uspjeha za period 01.01. do 31.12.2023. godine (Obrazac-BUPr), Sarajevo;  
Statistički aneks godišnjeg računovodstvenog izvještaja za 2023. godinu (Obrazac StatAneks), Sarajevo;  
Posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih uz godišnji-polugodišnji obračun za period 01.01.-31.12.2023. godine (Obrazac-PPPI), Sarajevo;  
Godišnji izvještaj o investicijama za 2023. godinu (Obrazac INV-01), Sarajevo;  
Pregled broja zaposlenih po kvalifikacionoj strukturi i prosječnoj neto plaći;  
Struktura gubitka u apsolutnom i relativnom iznosu  
Problemi u poslovanju sa prijedlogom mjera za unaprijeđenje poslovanja  
Strukturu cijene usluge i prijedlog cijene sa strukturom  
Prijedlog izvještaja o poslovanju preduzeća za 2023. godine (još nije razmatran od strane organa upravljanja preduzeća).

### 2. KJPK „Sarajevogas“ (2023):

Bilans stanja na dan 31.12.2023. godine, (Obrazac-BSPr), Sarajevo;  
Bilans uspjeha za period 01.01. do 31.12.2023. godine (Obrazac-BUPr), Sarajevo;  
Statistički aneks godišnjeg računovodstvenog izvještaja za 2023. godinu (Obrazac StatAneks), Sarajevo;  
Posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih uz godišnji-polugodišnji obračun za period 01.01.-31.12.2023. godine (Obrazac-PPPI), Sarajevo;  
Godišnji izvještaj o investicijama za 2023. godinu (Obrazac INV-01), Sarajevo;  
Pregled broja zaposlenih po kvalifikacionoj strukturi i prosječnoj neto plaći;  
Izveštaj o poslovanju preduzeća za 2023. godina  
Struktura gubitaka u apsolutnom i relativnom iznosu  
Sanacija gubitka program  
Problemi u poslovanju sa prijedlogom mjera za unaprijeđenje poslovanja  
Struktura cijene i prijedlog ekonomske cijene usluga

### 3. KJKP „Toplane“ Sarajevo (2023):

Bilans stanja na dan 31.12.2023. godine, (Obrazac-BSPr), Sarajevo;  
Bilans uspjeha za period 01.01. do 31.12.2023. godine (Obrazac-BUPr), Sarajevo;  
Statistički aneks godišnjeg računovodstvenog izvještaja za 2023. godinu (Obrazac StatAneks), Sarajevo;  
Posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih uz godišnji-polugodišnji obračun za period 01.01.-31.12.2023. godine (Obrazac-PPPI), Sarajevo;  
Godišnji izvještaj o investicijama za 2023. godinu (Obrazac INV-01), Sarajevo;  
Pregled broja zaposlenih po kvalifikacionoj strukturi i prosječnoj neto plaći;  
Finansijski izvještaj o poslovanju za 2023. godinu  
Struktura cijena usluga i naš prijedlog ekonomske cijene  
Program sanacije gubitka  
Problematika poslovanja i Program mjera za sanaciju  
Struktura cijene usluge i prijedlog ekonomske cijene

#### **4. KJKP „Park“ Sarajevo (2023):**

Bilans stanja na dan 31.12.2023. godine, (Obrazac-BSPR), Sarajevo;  
Bilans uspjeha za period 01.01. do 31.12.2023. godine (Obrazac-BUPR), Sarajevo;  
Statistički aneks godišnjeg računovodstvenog izvještaja za 2023. godinu (Obrazac StatAneks), Sarajevo;  
Posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih uz godišnji-polugodišnji obračun za period 01.01.-31.12.2023. godine (Obrazac-PPPI), Sarajevo;  
Godišnji izvještaj o investicijama za 2023. godinu (Obrazac INV-01), Sarajevo;  
Pregled broja zaposlenih po kvalifikacionoj strukturi i prosječnoj neto plaći;  
Izvještaj o poslovanju preduzeća za 2023. godina

#### **5. KJKP „Pokop“ Sarajevo (2023):**

Bilans stanja na dan 31.12.2023. godine, (Obrazac-BSPR), Sarajevo;  
Bilans uspjeha za period 01.01. do 31.12.2023. godine (Obrazac-BUPR), Sarajevo;  
Statistički aneks godišnjeg računovodstvenog izvještaja za 2023. godinu (Obrazac StatAneks), Sarajevo;  
Posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih uz godišnji-polugodišnji obračun za period 01.01.-31.12.2023. godine (Obrazac-PPPI), Sarajevo;  
Godišnji izvještaj o investicijama za 2023. godinu (Obrazac INV-01), Sarajevo;  
Pregled broja zaposlenih po kvalifikacionoj strukturi i prosječnoj neto plaći;  
Izvještaj o poslovanju preduzeća za 2023. godina  
Analiza problematike poslovanja sa prijedlogom mjera

#### **6. KJKP „Tržnice i pijace“ (2023):**

Bilans stanja na dan 31.12.2023. godine, (Obrazac-BSPR), Sarajevo;  
Bilans uspjeha za period 01.01. do 31.12.2023. godine (Obrazac-BUPR), Sarajevo;  
Statistički aneks godišnjeg računovodstvenog izvještaja za 2023. godinu (Obrazac StatAneks), Sarajevo;  
Posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih uz godišnji-polugodišnji obračun za period 01.01.-31.12.2023. godine (Obrazac-PPPI), Sarajevo;  
Godišnji izvještaj o investicijama za 2023. godinu (Obrazac INV-01), Sarajevo;  
Pregled broja zaposlenih po kvalifikacionoj strukturi i prosječnoj neto plaći;  
Izvještaj o poslovanju preduzeća za 2023. godina  
Problemi u poslovanju sa prijedlogom mjera za unaprijeđenje poslovanja  
Struktura cijene usluge

#### **7. KJKP „Rad“ (2023):**

Bilans stanja na dan 31.12.2023. godine, (Obrazac-BSPR), Sarajevo;  
Bilans uspjeha za period 01.01. do 31.12.2023. godine (Obrazac-BUPR), Sarajevo;  
Statistički aneks godišnjeg računovodstvenog izvještaja za 2023. godinu (Obrazac StatAneks), Sarajevo;  
Posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih uz godišnji-polugodišnji obračun za period 01.01.-31.12.2023. godine (Obrazac-PPPI), Sarajevo;  
Godišnji izvještaj o investicijama za 2023. godinu (Obrazac INV-01), Sarajevo;  
Pregled broja zaposlenih po kvalifikacionoj strukturi i prosječnoj neto plaći;  
Izvještaj o poslovanju preduzeća za 2023. godina  
Struktura cijena usluga i naš prijedlog ekonomske cijene  
Prijedlog mjera za unapređenje poslovanja

## **8. JKP „Komunalac“ Hadžići (2023):**

Bilans stanja na dan 31.12.2023. godine, (Obrazac-BSPPr), Sarajevo;  
Bilans uspjeha za period 01.01. do 31.12.2023. godine (Obrazac-BUPr), Sarajevo;  
Statistički aneks godišnjeg računovodstvenog izvještaja za 2021. godinu (Obrazac StatAneks), Sarajevo;  
Posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih uz godišnji-polugodišnji obračun za period 01.01.-31.12.2023. godine (Obrazac-PPPI), Sarajevo;  
Godišnji izvještaj o investicijama za 2023. godinu (Obrazac INV-01), Sarajevo;  
Pregled broja zaposlenih po kvalifikacionoj strukturi i prosječnoj neto plaći;  
Izveštaj o poslovanju preduzeća za 2023. godina  
Struktura gubitka i program sanacije gubit  
Prijedlog mjera za unaprijeđenje poslovanja  
Struktura cijena usluga i prijedlog ekonomske cijene

## **9. JKP „Vodostan“ Ilijaš (2023):**

Bilans stanja na dan 31.12.2023. godine, (Obrazac-BSPPr), Sarajevo;  
Bilans uspjeha za period 01.01. do 31.12.2023. godine (Obrazac-BUPr), Sarajevo;  
Statistički aneks godišnjeg računovodstvenog izvještaja za 2022. godinu (Obrazac StatAneks), Sarajevo;  
Posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih uz godišnji-polugodišnji obračun za period 01.01.-31.12.2023. godine (Obrazac-PPPI), Sarajevo;  
Godišnji izvještaj o investicijama za 2023. godinu (Obrazac INV-01), Sarajevo;  
Pregled broja zaposlenih po kvalifikacionoj strukturi i prosječnoj neto plaći;  
Izveštaj o poslovanju preduzeća za 2023. godina  
Struktura gubitaka u apsolutnom i relativnom iznosu  
Program sanacije gubitka  
Program za unaprijeđenje poslovanja  
Prijedlog ekonomske cijene i tarifnog sistema

## **10. JKP „Trnovo“ Trnovo (2023):**

Bilans stanja na dan 31.12.2023. godine, (Obrazac-BSPPr), Sarajevo;  
Bilans uspjeha za period 01.01. do 31.12.2023. godine (Obrazac-BUPr), Sarajevo;  
Statistički aneks godišnjeg računovodstvenog izvještaja za 2021. godinu (Obrazac StatAneks), Sarajevo;  
Posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih uz godišnji-polugodišnji obračun za period 01.01.-31.12.2023. godine (Obrazac-PPPI), Sarajevo;  
Godišnji izvještaj o investicijama za 2023. godinu (Obrazac INV-01), Sarajevo;  
Pregled broja zaposlenih po kvalifikacionoj strukturi i prosječnoj neto plaći;  
Podaci o doznačenim sredstvima iz Budžeta Kantona Sarajevo za 2023. godinu.

## **11. Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo (2023):**

Izveštaj o poslovanju kantonalnih komunalnih i javnih komunalnih preduzeća u 2022. godini.